

KRISLAI

Ponas La Guardia,
Vėl Tos "Parės"
Ar Jau Susipyko?
Vietoj Pastaba.

Rašo A. B.

New Yorko darbininkai pradeda nebesikalbėti su miesto majoru ponu La Guardia. O tame kaltas majoras. Kaip daugelis kitų liberalų, taip jis pradeda šokti reakciją kadrių.

Ypatingai transportacijos darbininkai, organizuoti į C.I.O. Transport Workers Unija, turi bėdos su majoru. Geležinkelius perima valdžia operuoti, bet ji nenori tartis su unija. Unijos nenori pripažinti. Majoras net atsisako pasitarti su tos didžiulės unijos atstovais.

Šitas La Gardijos nusiteikimas neveda prie gero. Transportacijos darbininkai gali būti priversti streikuoti.

"Laisvėje" kartas nuo karto pasirodo diskusijų apie taip vadinamas "pares". Vieni aštriai smerkia "pares", o kiti jas taip pat karštai apgina. Nenorime niekam burnos uždaryti, nes tos "parės" jau seniai pasidarė visuomeninė problema.

Keista tik tas, kad ir vieni ir kiti diskutantai ir jų prieteliai, pyksta ant "Laisvės". Kaip kurie ir labai smarkiai rūstauja.

Betgi turėtų būti kaip tik priešingai. Visi turėtų būti dienraščiui dėkingi už suteiktą vietą įvairioms mintims. Juk tik rimtai diskutuodami visuomeninius klausimus mes pasidarome razumnesni.

Chicago "Vilnyje" V. Andrusis rašo:

"Teko girdėti, kad SLA Pild. Taryba ir Apšvietos Komisija važiuoja į New Yorką Kleofui Jurgelionui pirtį užkurti.

"P. Grigaitis vežasi rezoliuciją išmetimui Jurgelionio iš "Tėvynės" redakto-riaus."

Atrodo, kad tie du broliai jau ima divorsą. Grigaitis veikiausia mano, kad p. Jurgelionis neužtenkamai klausio jo menševikiškos muzikos.

Betgi, kiek mums teko pastebėti, Kleofas pusėtinai stengiasi. Juk jis ne savo, bet Grigaičio protu taip piktai plūsta Sovietų Sąjungą ir komunistus. Juk tai jis didesniai išniekinimui Lietuvon pribuvusių raudonarmiečių pavertė visas Lietuvos moteris ir merginas ištvirkėlėmis.

Tai kas dabar galėjo pasidaryti, kad šitie du kolegės nebematytis akis?

Chicago "Draugas" duoda pastabą Foreign Language Information Service (FLIS) įstaigai. Sako, kad tos įstaigos vertimai lietuvių kalbon atliekami labai nevykusiai, lietuvių kalba labai sudaryta.

Tai tikra tiesa ir "Draugo" pastaba labai vietoje. Iki šiol visi laikraščiai tylėjo, kentėjo ir laukė pasitaismo. Bet FLIS vertėjo kalba nei kiek nesitauso.

Kodėl visi redaktoriai turėtų kamuotis ir nervuotis dėl vieno žmogaus, kuris

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$5.50 Metams
Užsieniuose \$6.00
Brooklyne \$6.00
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

Ruoškime žieminės pramogas "Laisvės" paramai. Jos yra didelė atrama šiam lietuviškoms liaudies dienraščiui.

No. 57 LAISVĖS ANTRASAS: 427 LORIMER STREET Brooklyn, N. Y., Ketvirtadienis, Kovo (March) 7, 1940 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXX. Dienraščio XXII

Anglija Užgrobė Vokišką Anglį iš Daugelio Italijos Laivų

Anglų Valdinkai Sakosi Nebiją Kariškos Demonstracijos iš Italijos Pusės; Pasirengę prieš Etiopiją

London. — Anglų karo laivai jau parsivarė septynis Italijos laivus su vokiška anglim ir kontrabandos kontrolės stotį Downs'e, Anglijoje. Šie Italijos laivai buvo prikrauti Vokietijos anglies Rotterdamė, Holandijos uoste, ir gabenosi apie 70 tūkstančių tos anglies į Italiją.

Pranešama, kad angliai iškraus ir užgrobs visą šią anglį, o Italijos laivus greit paleis plaukt savais keliais. Yra žinių, jog Anglijos šarvuotieji laivai sulaukė dar kelis Italijos laivus, vežančius namo vokišką anglį; o šeši kiti angliniai Italijos laivai dar tebestovi Rotterdamė.

Anglijos ministrai tuo tarpu rašo mandagų atsakymą į Italijos notą, kuri aštriai protestavo, kad Anglija įvedė blokadą prieš Vokietijos anglį Italijai.

Anglija Nori, kad Italai Dirbtų Jai Karo Įrankius

Italijos atstovai Londone, pykdami prieš užkirtimą anglies iš Vokietijos, sako: Vokietija priėmė Italijos lauko ūkio produktus kaip apmokėjimą už anglį. Jeigu Anglija nepraleidžia Italijai vokiečių anglies, tai Anglija turėtų bent savo anglį pardavinėti mainais už Italijos farmų ir daržų produktus.

Anglų valdžia gi reikalauja, kad Italija dirbtų jai orlaivų mašinas, kamuoles ir amuniciją mainais už Anglijos anglį. Jeigu Italija su tuom sutiktų, tai Anglijai būtų labai naudinga.

Sovietų Lakūnai per Klaidą Užpuolė Pajalą

Stockholm, Švedija. — Sovietai atsuntė atsakymą į Švedijos protestą. Švedija protestavo, kad girdi, "septyni Sovietų lėktuvai" bombardavę Pajalą miestelį Švedijoje už 5 mylių nuo Suomijos rubežiaus, vasario 21 d.

Sovietai sako, tiktai vienas sovietinis lėktuvas ardu per klaidą buvo užpuolę Pajalą: sovietiniai lakūnai pamanė, kad tai Suomijos miestas Rovaniemi.

Sovietai dėl to atsiprašė Švediją.

Maskva. — Sovietų darbo unijų laikraštis "Trud" rašo, kad raudonarmiečiai išlaisvino Suomijos didmiesčių Viborgą "iš Mannerheimo pančių."

sėdi tokioj įstaigoj ir tingi lietuvių kalbos ir rašybos pasimokinti? Visai neteisinga.

SOVIETAI UŽĖMĖ DAR DVI STRATEGINES SUOMIŲ SALAS

Maskva, kovo 6. — Raudonosios Armijos komanda praneša, kad vakar — "Sovietų kariuomenė Karelijos tarpvandenyje Viborgo (Viipuri) srityje užėmė salas Rabansaari ir Suoniosaari ir miestelį Ne-
tela į šiaurį rytus nuo Viborgo, už vieno kilometro į rytus nuo Viborgo-Serdobolio geležinkelio stoties Karisalmi.

"Kituose Suomijos fronto dalyse nieko svarbaus nebuvo. "Sovietų lėktuvai veikė prieš kariuomenę ir karinius punktus. Oro kautynėse nukirsta žemyn 21 nas prieš lėktuvus."

New Y. Times žinia ir žemėlapis rodo, kad Sovietų kariuomenė, žygiuodama per ledą Suomijos užlajos, atakuoja salą Haapasaari ir pakrantės miestelį Virolah-
prieš Italiją, kaip nurodo Londono politikai.

Kiti pranešimai sako, jog Sovietų kariuomenė yra užėmusi pietinę dalį Viborgo miesto ir sistematškai apsupta jį iš vakarų ir šiaurinių rytų.

GINKLŲ IR AMUNICIJOS "RAKETAS" ANGLIJOJ

Anglija. — Komisija anglų karo ministerijos slaptai tyrinėja žulikystes, kurios buvo daromos užsakymuose ginklų ir amunicijos. Komisija, be kitko, nagrinėja skundą, jog vienas karo ministerijos pulkininkas perstatė reikmenų ministerijai C. K. Scott-Scotnickį, kaip tinkamą žmogų pirkti bei užsakyti ginklus ir amuniciją iš kompanijų. Tas Scott-Scotnickis yra sėdėjęs dvejus metus kalėjime už kelias pinigines žulikystes. 50 kitų asmenų, gerdami su fabrikantais, žadėjo gauti iš valdžios užsakymus ginklų ir amunicijos tiems fabrikantams.

Spėjama, jog ginklų ir amunicijos "raketos" nusunoko valdžiai iki keliolikos milijonų dolerių.

Vokietija Perka Rumunijos Žibalo Įmones

Bucharest, Rumunija, kovo 6. — Vokietija nupirko Foraky Romanes žibalo kompaniją už \$1,200,000. Kiek pirmiau vokiečiai supirko už \$10,000,000 šerų Rumunijos žibalo kompaniją. Vokietija žada pirkti dar už \$10,000,000 Rumunijos žibalo pramonės šerų.

Angliai ir francūzai, kurie valdo tris ketvirtadalius Rumunijos žibalo šaltinių ir dirbyklų, atsisako pardavinėti žibalą Vokietijai.

ORAS. — Dalinai apsi-
niaukę; nešalta.

Komunistų Atstovai Senatorių Komisijoj Kalbėjo už Sumanymą Įstatymo prieš Lynchavimus

Sakė, Kad Lynchavimai Yra Pavojus Ne Tik Negram, Bet ir Baltiem Darbo Žmonėm; Pernai Nulyčiuoti ir Du Baltieji

Washington. — Antrinė senato teisių komisija, galų gale, leido dviem Komunistų Partijos atstovams kalbėti už išleidimą įstatymo, kuris uždraustų lynčiuoti negrus. Tada Pat Toohey, Komunistų Partijos Nacionalio Komiteto narys, ir Ben Davis, negras "Daily Workerio" redakcijos narys, padarė komisijai vieną bendrą pareiškimą už reikalą tokio įstatymo. Pareiškimą skaitė Davis.

Senatorius Fr. Van Nuys, komisijos pirmininkas, pagurmojo išmest laukan Davisą, kada Davis perskaitė, jog "begėdiškai elgiasi senatoriai Connally, Ellender ir Bilbo ir kiti

atžagareiviški priešai šio sumanymo" — uždraust lynčiavimus. Senatorius Van Nuys pareikalavo išbraukti šią pastabą, kaip įžeidžiančią senatorius. Sako, Davis turės būti išmestas, jeigu jis "nagarbiais žodžiais kalbės" apie senatorius.

Davis atsakė, kad tie senatoriai "nelabai pagarbiai kalba apie negrus," bet burio priverstas atsaukt pastabą apie Connally ir kitus jo paminėtus senatorius.

Senatorių komisija kvotė Toohey ir Davisą apie Komunistų Partiją ir jos ryšius "su Maskva." Toohey, be kitko, paaiškino, jog Komunistų Internacionalas "yra laisva sudėtinė orga-

nizacija ir jog Komunistų Partija Amerikoje pati daro savo tarimus."

PAREISKIMAS
Daviso-Toohey'o pareiškimas, tarp kitko, sako:

"Amerikos Komunistų Partija remia bilių prieš lynčiavimus. Mes raginame tuojaus tą bilių padaryti įstatymu.

"Tai yra aiški pareiga Jungtinių Valstijų senato priimt šį įnešimą-bilių, kurio tikslas yra užtikrint žmonėms visose valstijose tinkamą įstatymą elgimams su jais ir lygią jiems apsaugą pagal įstatymus, ir panaikint lynčiavimų piktdarystę.

"Tai yra aiški pareiga senato teisių komisijos padaryt galą atžagareiviškiems bandymam, siekiantiems išromyt ir pasmaugt šį sumanymą; komisija turi užgirt šį sumanymą ir perduot jį senatui.

"Tebeveikiantis lynčiavimų barbarizmas yra gėdinga dėmė ant visos amerikinės demokratijos. Lynchavimas yra žiauriausia išraiška visos sistemos, kuri palaiko Jim-Crowizmą (atitvėrimą negrų nuo baltųjų), skriaudžiančią panieką, išskyrimą nuo kitų žmonių ir persekiojimus, kurie užkarti penkiolikai milijonų amerikiečių" (negrų).

Pareiškimas, toliau, nurodo, jog lynčiavimai ir terorizavimai paliečia ne vien negrus, bet visus darbo žmones abelnai. Juk "penkiuose raportuotuose lynčiavimuose pernai buvo govdū nužudyti ir du balti darbininkai."

Komunistų pareiškimas kritikuoja tuos senatorius, kurie tvirtina, kad lynčiavimai metai iš metų einą mažyn; todėl, girdi, nereikėtų įstatymo, uždraudžiančio lynčiavimus. Čia pareiškimas sako:

"Pernai metais, pagal patikimas skaitlines, vien tik Mississippi valstijoj buvo nulyčiuota 20 asmenų, ir šie lynčiavimai neraportuoti."

Pareiškimas teigia, kad įnešimas prieš lynčiavimus jau yra pasilpnintas tuom, jog išbraukta iš jo paragrafas, "kuris aiškiai uždraudžia lynčiuoti streikuojančius ar "pikietuojančius darbininkus." — Šio paragrafo jau nėra įnešime prieš lynčiavimus, kurį Jungtinių Valstijų kongreso atstovų rūmas priėmė šiemet sausio 7 d.

Kompartijos atstovai vis tiek ragino senatorius priimt kad ir šitokį pasilpnintą sumanymą, nes jis gali patarnaut kaip įrankis "prieš lynčiuotųjų gaujas."

Igrūva Daugiau Shenandorio Namų Gubernatorių Sako, Nebus Jokio už Tai Atlyginimo; Žmonės dėl To Protestuoja

Shenandoah, Pa. — Daugelis namų giliau į žemę smunka, ir gatvės plačiau skyla šiaur-rytinėje Shenandorio dalyje. Tuli žinovai spėja, kad dubimas, namų smukimas, krypinimas ir jų sienų skilimas gal tęsis dar šešis mėnesius.

Valdžia uždarė keturias pažeistas mokyklas, pašarė kelias biznio vietas, kaip pavojingas.

Daugelis namų įsmuko, suskilo bei išklupo todėl, kad įdubo žemė virš Morea kompanijos angliakasyklų. Apskrities kasyklų inspektorius J. J. Grace sakė tyrinėjančiai komisijai, kad kompanija buvo palikus "milžinišką atramos piliorių," bet jis pripažino, jog paskui per tą anglies-uolų piliorių buvo išgręžti keli tuneliai, išimant daugiau anglies.

Pennsylvanijos gubernatorių James, čia atsilankęs, užreikė, kad nebus jokio atlyginimo savininkams namų pažeistų bei suardytų vai spėja, kad dubimas, namų smukimas, krypinimas ir jų sienų skilimas gal tęsis dar šešis mėnesius.

Protesto Susirinkimas su Reikalavimais

Shenandoah, Pa. — Įvyko protesto ir reikalavimo susirinkimas prieš gubernatoriaus James'o pareiškimą, kuris sakė, kad nebus jokio atlyginimo savininkam namų, nukentėjusių nuo žemės įdubimo. Susirinkę žmonės reikalavo atlyginimo.

Dabar skaičiuojama, kad igriuvimai-įdubimai padarė daugiau kaip milijoną dolerių nuostolių.

Kruvinos Žydų Riušės Prieš Anglus Palestinoj

Jeruzalė. — Per žydų demonstracijas ir susikirtimus su anglų policija du asmenys užmušti ir 300 sužeista. Žydai demonstruoja, kad Anglija uždraudė jiems pirkti žemę Palestinoj.

Tarp sužeistų yra ir 12 anglų policininkų.

Albany, N. Y. — Demokratų valstijos seimelio senatorius Coughlin įnešė sumanymą, kuris reikalauja uždraust moterims persikurusiomis su vienu vyrų reikalaut alimonijos (alimėntų) iš antro ar kitų sekamų vyrų, už kurių jos paskui išteka ir toliau su jais persiskiria.

Italų Demonstracijos Prieš Angliją

Florencija, Italija, kovo 6. — Studentai ir šiaip italai čia ir kituose miestuose išstojo į dideles demonstracijas prieš Angliją, kad jina blokadoja Italijos laivus, gabenančius namo anglį iš Vokietijos. Italų policija blaškė demonstrantus.

London. — Anglų komandieriai praneša, jog naziai smarkiai užpuolė anglų poziciją vakarų fronte, du anglus užmušė ir tulą skaičių paėmė į nelaisvę. Angliai nukovė vieną vokiečių, ir toliau atgriebė tą poziciją.

Berlin. — Vokiečiai sako, kad jie 20 anglų užmušė ir 16 paėmė į nelaisvę.

L A I S V Ė

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.
every day, except Sunday
427 LORIMER STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. Stagg 2-3878

President . . . . . Jos. Kairys
Secretary-Treasurer . . . . . J. Gasunas
Editor . . . . . Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$5.50
Brooklyn, N. Y., per year	\$6.00
Foreign countries, per year	\$6.50
Canada and Brazil, per year	\$5.50
United States, six months	\$3.00
Brooklyn, N. Y., six months	\$3.25
Foreign countries, six months	\$4.00
Canada and Brazil, six months	\$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Grigaitis Nori Išesti Jurgelioni

Šiomis dienomis New Yorke įvyksta SLA pild. tarybos narių suvažiavimas. Jame dalyvauja ir P. Grigaitis, "Naujienu" redaktorius. Jis dalyvauja neva kaip apšvietos komisijos narys.

P. Grigaitis yra didelis intrigantas ir, aišku, SLA narių apšvietai yra tiek nusipelnęs, kiek būtų nusipelnęs paprastas, turįs palinkimą kitus plūsti žmogelis. Kolioti sau nepatinkamus žmones jis labai gerai moka, bet duoti žmonėms ką nors gražaus, naudingo jis niekad nedavė ir neduos. Mes tai sakome ne todėl, kad P. Grigaitis yra menševikas. Ne! Mes tą sakome, nes jau esame gerai jį patyrę. Tą puikiai žino ir visi SLA nariai.

Bet ne tame čia dalykas. Dalykas yra tame: kam reikėjo Grigaičiui iš Čikagos čia važiuoti ir padaryti SLA lėšų fondui ekstra išlaidų? Juk tas fondas ir taip yra labai silpnas.

Dalykas tame: girdėjome, kad norima išesti iš vietos "Tėvynės" redaktorių K. Jurgelioni. Jis dėl tam tikrų dalykų Grigaičiui nusikalto (politiniai p. Jurgelionis mums taipgi nepatinka, nes jis, paįtaikaudamas menševikams, dažnai į "Tėvynę" parašo nei šį nei tą), todėl tūli pild. tarybos nariai ir Grigaitis nori jį pašalinti iš vietos ir pastatyti tokį žmogų, kuris nuolankautų Čikagos menševikiškam filozofui.

Gal kai šie žodžiai skaitytojų pasiekę, jau žinosime, kaip ten viskas išeis, todėl spekuliuoti apie tai čia netenka.

Pasitenkimsime primindami vieną dalyką: tūli žmonės dar vis tebeskelbia, būk SLA yra "pavyzdinčiausia" lietuvių organizacija. Mes norim paklausti: kame tas pavyzdys? Ar tame, kad ten eina amžinos rietynės, amžinas nesutikimas, amžini ermyderiai? Ar tame, kad beveik kiekvienam SLA seime ir pild. tarybos posėdyje kyla nauji skandalai? Skandalai ne politiški, bet skandalai grynai dėl vietų, galima sakyti, dėl biznio?

Padarykite palyginimą tarp SLA ir Lietuvių Darbininkų Susivienijimo. Koks skirtumas? Pirmajam — amžinos rietynės. Antrajame broliškiausias sugyvenimas.

Ir tai nėra įstabu. Ar gali gi organizacija gražiai ir broliškai gyvuoti, jei jos priešakyje stovi tokis žmogus, kaip P. Grigaitis? Ne! Ji negali. O ten tokių žmonių yra ir daugiau.

Vieną dalyką SLA nariai gerai padarytų, jei jie per rinkimus ir būsimam savo organizacijos seime atsipalaidotų nuo Grigaičių ir Ko. Tuomet gal gi dar ir patektų tai organizacijai saulutė.

Suomijos Karininkai Miršta Iš Džiaugsmo!..

Hearsto spaudos korespondentas, p. Courtenay Terret, ilgoką laiką buvo Suomijoje kaip "karo korespondentas." Negalėdamas iš Helsinkio nieko teisingio parašyti, jis iš ten išvyko ir šiuo metu yra Kopenhage, Danijoje. Kovo mėn. 5 d. jis rašo "New York Journal-American" dienraštyje:

"Suomijos civilinė cenzūra neleidžia rašyti netgi nei miglotiškiausio spėjimo apie tai, kiek Suomijos karių žūsta.

"Oficialiniai Suomijos pareiškimai mėgsta sakyti, kad ten ir ten 'du ar trys kariai mirė naturaline mirtimi ir keletas mirimų buvo pripuolamų'. Jie, Suomijos ponai, netgi bando sleisti pasaką, kad tūlas susisiekiimo karininkas, senesnis

kaip karinio amžiaus, mirė širdies liga, gauta iš džiaugsmo dėl naujų pergalių."

Matot, koki didvyriai tie suomiai! Jų Raudonosios Armijos ginklas nepaliečia. Jei Suomijos karys miršta, tai tik "naturaline arba pripuolama" mirtimi, arba... iš džiaugsmo, kad suomiai baltagvardiečiai muša bolševikus!

Beje, tas pats p. Terret pareiškia, kad pirm pastarųjų didžiųjų susirėmimų Mannerheimo tvirtumose, Helsinkio valdžios armija neteko daug karių: 18,000 jų buvę užmušta, 7,800 sužeista, 8,000 persalo, 600 žuvo be žinios.

Nesimame spręsti, kiek ši skaitlinė yra arti tiesos. Vieną dalyką galime sakyti: nei p. Terret, nei kuris kitas joks korespondentas tikrai nežino, kaip ten dalykai stovi. Į karo frontą juk jų Helsinkio valdžia neišleidžia, o tiesos jiems taipgi niekad nesakė ir nesakys. Taigi ir ši skaitlinė, be abejo, yra labai sumažinta. Beje, reikia žinoti, kad po to, kai Raudonoji Armija pradėjo daužyti Mannerheimo linijos tvirtumas, suomių ten turėjo žūti kelios dešimtys tūkstančių.

Tiesa bus sužinota tik tuomet, kai Suomiją valdys liaudies valdžia.

Kodėl SLA Ponai Bijosi Lietuvių Auditorijos?

"Vilnis" praneša, kad Čikagos menševikiški SLA "vada" daro viską, kad sekretorius SLA seimas savo sesijų Lietuvių Auditorijoj nelaikytų. Jie nori sesijas laikyti vidurmiestyje, kur nors viešbutyje.

Dėlto, Čikagos dienraštis nurodo, lietuviai biznieriai labai nepasitenkinę ir protestuoja prieš tokius Grigaičių ir kitų SLA "vadų" žygius. Jie turi protestuoti, kadangi, jei SLA seimo sesijos bus laikomos vidurmiestyje, tai lietuviai biznieriai mažiau gaus iš delegatų biznio. Ir bendrai, tai būtų visam Bridgeportui didelis smūgis.

Kodėl gi menševikiški tūzai taip bando daryti? Mums atrodo todėl: Prieš dešimt metų Lietuvių Auditorijoj jie suksaldė SLA. Toj pačioj Auditorijoj jie buvo pasiūkę policiją ir šnipus ir juos užleido ant pažangiųjų SLA delegatų. Įvyko muštynės, areštai, teismai. SLA skilo ir po to skilimo jis neauga, bet eina atgal.

Taigi dabar, matyt, jie nenori ton pačion vieton susirinkti ir prisiminti tą skandališką, tą šlykštų savo elgėsį, kurį jie papildė 1930!

Latvijos Lietuviai

Išėinąs Rygoje "Lietuvių Balsas" praneša, kad sausio mėn. 21 d. Rygoje įvyko Latvijos Lietuvių Sąjungos atstovų suvažiavimas.

Pasak laikraščio:

"Dalis provincijos atstovų atvyko kongreso išvakarėse—šeštadienį, gi kiti—sekmadienį. Keli gi įklimpo sniego pusnyse ir atvyko kongresui pasibaigus.

"Jau nuo dvyliktos valandos mandatų komisija tikrina atstovų įgaliojimus. Kongrese, apart LLS Centro Valdybos, Rygos ir provincijos skyrių, dalyvauja: Rygos Lietuvių Pašalpos Draugija (J. Mataitis sen., K. Klisevičius sen.), Šv. Zitos lietuvių draugija (S. Pakštaitė), Rygos Lietuvių Gimnazijos Garantų Draugija (A. Katkevičius) Jelgavos lietuvių Draugija, (V. Gudžinskas), Daugavpilio Lietuvių Draugija (Vl. Mikėnas, I. Jasiukevičius) ir kt."

Toliau:

"LLS Centro Valdybas pirmininku išrinktas A. Vronevskis, valdybos nariais: A. Dausa, L. Maziliauskas, V. Mockus, J. Bakanas, J. Stabinis, J. Žiurlys, A. Andraliūnas, dek. J. Kisielis, A. Buvidas, J. Mataitis, M. Misiūnaitė ir F. Čivilytė. Į revizijos komisiją išrinkti: J. Gerutis, V. Mikėnas ir Adomaitis.

"Išrinkus valdybą, sekė pranešimai iš vietų. Pranešimus padarė Laukšėnas, Kurcuma ir daugel kitų skyrių atstovai. Liepojos skyriaus atstovas Vl. Upstas vaizdžiai nupiešė vietos lietuvių gyvenimą, jaunimo veiklą ir k. Liepojos Lietuvių Savitarpio Šelpimo Draugija dar neparregistruota, negalėjo ir kongrese dalyvauti. Liepojos lietuviai sportistai dažnai ir gražiai pasirodo, gražiai suskamba ir lietuviškoji daina, komp. Vl. Nakui diriguojant. Apie mūsų ydas, silpnybes ir kaip jų vengt, gražių patarimų davė Daugavpilio Lietuvių Draugijos atstovas Vl.

Andai, kai Brewster orlaivių išdirbimo kompanija, Newark, N. J., paskelbė pranešimą, reikalaujant 1,500, tai aplikantų susirinko net 20,000! Viršuj matosi susirinkusiųjų dalis.

Kur Link Tautininkų Valdžia Veda Lietuvą

Jau visa savaitė vyksta viešųjų darbų darbininkų streikas. Vas. 12 streikavo ir daugumas Kauno fabriky, reikšdami solidarumą. Viso to istorija šitokia: kaip žinoma, dabar ypač pasunkėjo darbininkų padėtis. Visos statybos sustoję, fabrikai vienas po kito meta darbininkus į gatvę. Maisto produktai diena iš dienos brangsta, pabrango malkos, avalynė, rūbai. Smarkiai išaugusi bedarbių armija atsidūrė ypač sunkioj padėtyje. Pašalpos bedarbiams visai neduodamos. Tuo tarpu stambūs spekuliantai turi pilną laisvę pelyntis iš darbo žmonių. Kartą bedarbiai nušuntė savo delegaciją pas Vidaus reikalų ministerį Skučą. Bet ministeris delegacijos nepriėmė, pasisakęs darpas sergąs. Tada delegacija reikalavo, kad ji būtų priimta viceministerio.

Viceministeris pareiškė esąs labai užimtas. Tada delegacija pati atidarė kabinet duris ir pamatė viceministerį belošiantį kortom... Aišku, bedarbiai labai pasipiktino. Užėjus dideliems šalčiams daliai bedarbių buvo duotas darbas prie Nemuno pylimo, bet neužilgo vėl pradėta atleidinėti juos nuo darbo. Vietoj to, pasiūlyta bedarbiams važiuoti į provincijos miškus, kur galima uždirbti 1.50—2.00 lt. Už tuos pinigus galima nupirkti 1 kg. juodos duonos ir 50 gr. tabako. Suprantama, bedarbiai į tokį pasiūlymą pažiūrėjo, kaip į pasityčiojimą. Apie pora tūkstančių bedarbių ėmė žygiuoti į miestą reikalauti darbo ir duonos. Tačiau juos pasitiko raitoji policija su "bananais" ir asarėnėm bombom. Įvyko kruvinas susirėmimas, ypač narsiai gynėsi moterys. Policija ėmė kardais kapoti ir šaudyti. Rezultate — daug darbininkų sunkiai sužeista (vienai moteriai kardu perkirstas petys), apie šimtas areštuota. Štai dėl ko darbininkai-bedarbiai sėdi darbo vietose ir streikuoja.

Jūs jau be abejo nemažai girdėjot apie Lietuvos Darbo stovyklas (konc. lageriai). Dabar ten įvestas naujas "patobulinimas," pradėta mušti suimtuosius. Vakar sužinojom, kad Dimitravos stovykloje be jokios priežasties skaudžiai sumuštas advokatas FRIDMANAS.

Pora žodžių dėl Kariuomenės Vado gen. Raštikio atsistatydinimo. Gen. Raštikis yra skaitomas vienas iš rimtesnių karių. Jis, sakoma, visą laiką buvo nepatenkintas tautininkų fašistiniu režimu, kuris privedė Lietuvą prie skurdo ir vagysčių žydėjimo. Tautininkai bandė jį papirkti, bet tai, kaip atrodo, ne labai pavyko. Buvusioji Cerniaus vyriausybė skaitėsi Raštikio vyriausybę. Kaip žinoma, toji vyriausybė daug žadėjo liaudžiai, bet nieko nedavė, išskyrus dar didesnį terorą ir skurdą. Dabartinė Merkio vyriausybė dar reikingsnė. Gen. Raštikis nebuvo patenkintas. Ir štai Naujųjų Metų progą karininkų organe "Kardas" tilpo Raštikio straipsnis, parašytas kritišku tonu. Jis ten sako, jog tautininkai dabar Vilniaus krašte stengiasi įvairiai pelyntis ir gelbėti dvarininkus, visai nežiūrėdami liaudies reikalų. Jis kalba apie karjerizmus ir protekcionizmą. Pavyzdžiui, sako Raštikis, koks burmistras, direktorius ar neaiškias užsiėmimo žmogus — gauna didesnę algą, negu Kariuomenės Vadas. Be to, dar Gen. Raštikis išreiškė padėką Sovietų Sąjungai už Vilniaus gražinimą ir teisingą politiką Lietuvos atžvilgiu. Visa tai labai nepatiko dabartiniams Lietuvos viešpačiams. Minimas "Kardo" nr. buvo konfiskuotas. Gen. Raštikis protestuodamas, paprašė "atostogų". Bendrai paėmus, tas Raštikio straipsnis nėra koks nors ypatingas. Jei cenzūra neleibtų jo konfiskavusi, ypač būntų dėmesio jis nebūtų sukėlęs. Dabar gi tas stra-

ipsnis slaptai cirkuliuoja karių ir visuomenės tarpe, o gen. Raštikis tapo savo rūšies didvyriu.

Iš Vilniaus retkarčiais ateina žinios, jog tenai areštuojami slaptos lenkų organizacijos veikėjai. Surandamos didelės pinigų sumos. Nors oficialiai neskelbiama iš kur tie pinigai eina, bet nėra jokios abejonės, kad jie eina iš Paryžiaus ir Londono. Vadinasi, turima reikalo su pavojinga Lietuvos nepriklausomybei organizacija. Bet nereik manyti, kad Lietuvos valdžia su ja rimtai kovoja. Areštai įvyksta, kaip atrodo, daugiau dėl formalumo. Gal kai kas nusistebės, bet taip yra. Lietuviški "patrijotai" — pradedant tautininkais, baigiant liaudininkų ir krikščionių vadais — svajoja sudraskyti sudarytą su SSSR sutartį ir atiduoti Lietuvą vokiečių ar anglų "protektoratan." Jie mato, kaip liaudies masėse auga simpatijos Sovietų Sąjungai, kaip plečiasi kova dėl Lietuvos laisvės. Taigi lietuviška buržuazija numato, kad jai teks vesti ginkluotą kovą su savo liaudimi. Tuo tarpu lietuvoj yra apie 100,000 internuotų lenkų. Ir visi jie kariškiai — reiškia, tik apginkluok ir gausis stambi kontr-revoliucinė jėga. Vadinasi, intermiejai lenkai laikomi lyg rezervė. Žinoma, toji mūsų "patrijotų" gudragalvybė gali ir nepasisekti, nes SSSR irgi gali tarti savo žodį. Vis dėlto visa tai charakteringa.

Kainų kilimas yra tikra Lietuvos darbo žmonių rykštė. Viskas dieha iš dienos brangsta. Geležis, manufaktura, oda pabrango apie 100 nuoš., cukrus nuo praeitų metų rudens pabrango 60 nuoš., mėsa—45 nuoš., silkės — 104 nuoš., žibalo beveik visai negalima gauti, negalima gauti ir anglies. Malkų kaina pakilo 100 nuoš., siūlai ir instaliacijos armatūra pabrango 130 nuoš. ir tt. Nepabrango

greso delegatų."

Nereikia nei aiškinti, kad Latvijos Lietuvijų Sąjunga yra tautininkų kontroliuojama ir todėl joje mažai (arba visai ne) yra pažangiųjų lietuvių. Jos leidžiamas laikraštis taipgi yra Sme-tonoš garbintojas.

Mikėnas. Taip pat sveikų nurodymų suteikė ir kiti lietuvių atstovai iš vietų. Visus juos kongresas ėmė domėn ir padėdė Centro Valdybai išgyvendinti, ir kas tenka ir galima, įgyvendinti.

"Taip pat plačiai buvo aptarti įvairūs sumanymai ir pasiūlymai patiekti kon-

tik darbininkų darbas, atvirkščiai, jis dar atpigo. Beveik nepabrango ir žemės ūkio produktai. Tokiu būdu kainų "žirklės" vis labiau skečiasi: pramonės produktai brangsta, o žemės ūkio produktai stovi vietoj. Dėl to labai nukenčia smulkūs valstiečiai. Iš kaimo produktų pigumo miesto darbininkas naudos neturi, nes visą kainų skirtumą pagrobia pirkkliai ir spekuliantai. Tiesa, yra Kainų Tvarkytojas, kuris neva kovoja su spekuliatyvinium kainų kėlimu. Laikraščiuose kasdien skelbiami nubaustųjų sąrašai. Bet kai prisžiūri, pamatai, kad dėl tų pabaudų nukenčia tik smulkūs prekybininkai: pav., koks krautuvininkėlis, kurio visas kapitalas sudaro iš 1000 Lt., nubaudžiamas — 300 Lt. Tuo tarpu stambus spekuliantas, kuris dėl spekuliacijos turėjo 50,000 Lt., gryo pelno nubaudžiamas... 1000 Lt. Aišku, stambiems spekuliantams gali tik patikti tokia kainų politika!

Lietuvos viešpačiai visis negeroves bando gydyti koncentracinio lagerio pagalba. Šiomis dienomis spaudoj buvo paskelbtas Seimos aprūpinimo įstatymo projektas. To projekto esmė tokia: jei darbo žmogus skursta ir negali išmaitinti savo šeimos, policija jį areštuoja ir išsiunčia į konc. lagerį. Tenai žmogus privalės veltui dirbti, o valdžia jo šeimai mokės po keletą litų į mėnesį. Vadinasi bus nušauti du zuikiai: ir žmonės dykai

(Tąsa ant 4-to pusl.)

Klausimai ir Atsakymai

Klausimas:

Gerbiama "Laisvės" Redakcija: Šiomis dienomis gavau laišką iš Lietuvos nuo brolių, kuriame jie prašo prisiųsti jiems knygų ir laikraščių. Aš norėdamas patenkint brolių norus, niekaip neįsivalvoju, kokių jiems knygų ir laikraščių pasiųsti, nes visos knygos ir laikraščiai, kuriuos aš mylėčiau jiems pasiųsti, Lietuvoje nekošer. O kokias šlamštias neušimoka savo brolius užinteresuoti. Tad aš prašau gerbiamo redakcijos per mūsų dienraštį "Laisvę" man paaiškinti, kokias knygas ir kokius laikraščius būtų galima pasiųsti į Lietuvą. Už paaiškinimą tariu didelį ačiū iš kalno.

Draugiškai,
"Laisvės" Skaitytojas.

Atsakymas:

Su laikraščiais visai blogai. Darbininkiškių laikraščių Lietuvos vyriausybė neišleidžia Lietuvon.

Kai kurios knygos berods įleidžiamos. Pabandykit pasiųsti sekamas: Dr. Kaškiaučiaus parašytas "Darbininkų Sveikata", "Saugokitės Vėžio" ir "Pirmoji Pagalba"; Dr. Petrikos parašytas, "Lietuvių Tautinio Atbudimo Pionieriai" ir "Tūli Mūsų Parazitai", ir J. Jurginio "Labas Rytas". Tai labai naudingos knygos, prieš kurias, rodo, neturėtų nieko turėti net ir Lietuvos valdininkai. Jie patys galėtų su dilede naudą jas skaityti ir savo sveikatos pagerinimui ir apsaugojimui pasinaudoti.

Būrai Pietų Afrikoje Nori Būti Nepriklausomi

Britų imperijos dominijoje, Pietų Afrikos unijoje bręsta svarbūs įvykiai. Ne taip seniai pasaulį nustebino žinia, kad buvęs Pietų Afrikos unijos ministras pirmininkas Hercogas parlamente pareikalavo padaryti su Vokietija separatinę taiką. Dabar pasaulį pasiekė antroji sensacija. Gen. Hercogo nacionalistinė partija susijungė su Dr. Malano vadovaujama respublikonų partija. Tokiu būdu vienoje iš Britų imperijos užjūrio dominijų atsirado didelė partija, kuri reikalauja visiškai atsidalinimo nuo imperijos ir nori Pietų Afrikos uniją matyti kaip nepriklausomą respubliką. Kad galėtų įgyvendinti vienybę, gen. Hercogui teko smarkiai nusileisti ir respublikonišką ideją pripažinti naujosios sujungtos partijos pagrindu.

Sis įvykis Britų imperijai, žinoma, nėra malonus, tačiau Londone ne labai dėl jo galvas suka. Visi požymiai rodo, kad bent šiuo tarpu Hercogas su Malanu tegali dar tikėtis Pietų Afrikos parlamente daugumos. Paskutinių savaitų įvykiai parodė, kad dabartinė gen. Smuto Pietų Afrikos vyriausybė turi parlamente aiškia daugumą šalininkų, kurie yra palankūs Britų imperijai ir ryšių su ja nutraukti nenori.

Pietų Afrikos unija visuomet buvo Britų imperijos silpniausioji vieta. Ji Didžiąjame kare dalyvavo ne taip uoliai, kaip kitos britų dominijos: Kanada, Australija ir Naujoji Zelandija. Tiesa, Pietų Afrikos unija pasiėmė vadovauti kovoms, kurios vyko dėl Vokietijos kolonijų Afrikoje, bet tai buvo viskas. Į Europą laike Didžiojo karo Pietų Afrikos unija nusiuntė tik savo kariuomenės saule, kas greičiau buvo tik simbolis, bet ne reali pagalba. Dabar Anglijai yra visiškai aišku, kad šiame kare Pietų Afrikos pagalba jai bus dar menkesnė.

Bet kartu yra klydusi ir Vokietija, kuri manė, kad karui prasidedant Didžiosios Britanijos imperija turės suskilti ir kuri sudėjo daug vilčių į Pietų Afrikos uniją. Unijos parlamento dauguma pasisakė už Didžiąją Britaniją. Ji paskelbė Vokietijai karą ir tuo būdu visos unijos milžiniškos ekonominės vertybės

tarnauja šiandien sąjungininkams. O tatau labai daug sveria. Nereikia pamiršti, kad Pietų Afrikos unija duoda 40 nuoš. viso pasaulio aukso produkcijos, ir kad ištekliai anglies, vario, platinos ir azbesto ten yra beveik neišsemiami. Taip jau milžiniškas yra unijos ir žemės ūkio produktų eksportas. Ji aprūpina ją kviečiais, kukurūzais, vilna ir vaisiais. Šios dominijos laivyno bazės tuo tarpu yra Britų imperijos karo laivyno žinioje. Bet šiaip apsiginklavimu rūpinasi pati unija ir ta kryptimi yra labai daug nuveikusi. Tai yra pačiai imperijai didelis palengvinimas.

Iki pereinamųjų metų rugsėjo mėnesio gen. Hercogas ir gen. Smutsas atstovavo vienai nacionalistų partijai ir dirbo kartu. Gen. Hercogas tuomet buvo unijos ministras pirmininkas. Jis jau 15 metų vadovavo unijos politikai. Jo nacionalistų partija parlamente turėjo paskutiniu metu 107 atstovus. Nors abu generolai ir buvo vienos nacionalistų partijos nariai, tačiau tarp jų buvo šiokių tokių nesutarimų. Kai prasidėjo karas, santykiai tarp gen. Hercogo ir Smuto galutinai nutrūko. Gen. Hercogas ir jo šalininkai pareikalavo parlamente, kad Pietų Afrikos unija pasilikytų neutrali, tuo tarpu gen. Smutsas parlamente pasiūlė eiti kartu su Britų imperija ir paskelbti Vokietijai karą. Pirmomis rugsėjo mėnesio dienomis unijos parlamente įvyko istorinis balsavimas, kur gen. Hercogo vyriausybė patiekė neutralumo pasiūlymą, o Smutsas pasiūlė karo paskelbimą Vokietijai. 80 balsų prieš 67 buvo priimtas gen. Smuto pasiūlymas. Hercogo vyriausybė turėjo pasitraukti. Nacionalinės vienybės partija suskilo. Didžioji jos dalis perėjo gen. Smuto pusėn. Smutsas pasidarė vyriausybės galva.

Buvusios nacionalistų partijos parlamento nariai vieni patys nebūtų galėję patikrinti daugumos. Tuo tikslu jis pradėjo įieškoti šalininkų mažesnėse parlamento frakcijose ir juose rado. Vadinamoji dominijos partija ir socialistiškoji darbininkų partija naują Smuto vyriausybę remia. Darbininkų partija, tiesa, yra maža, ją sudaro tik 3

atstovai. Dominijos partija yra didesnė ir ji siekia kuo glaudesnio bendradarbiavimo su visa imperija.

Gen. Hercogo ir gen. Smuto nesutarimų reikia įieškoti jau šio šimtmečio pačioje pradžioje. Lygiai kaip gen. Bota, taip ir Hercogas su Smutu buvo būry karui prieš anglus vada. Visi trys petys į petį kovoję prieš anglų įsigalėjimą Pietų Afrikoje. Bet kada būrai buvo sumušti, o anglai pradėjo vesti sutaikinimo politiką, Bota ir Smutsas pasidarė bendradarbiavimo su anglais šalininkai, tuo tarpu kai gen. Hercogas vis dar laikėsi tos nuomonės, kad Pietų Afrika turi būti laisva respublika, kuriai vadovautų patys būrai. Iki pat 1924 metų daugumą sudarė generolų Boto ir Smuto šalininkai. Po to naujasis nacionalizmo judėjimas, kuris prasidėjo Europoje, pasiekė ir Pietų Afriką. Būruose vėl kilo poras pradėti gyventi savo nepriklausomą gyvenimą. Nors naujasis dominijų statusas patenkino daugelį būry vadovų, tačiau vis stipresnė darėsi srovė, kuri troško visiškai nepriklausomybės. Būry karštas nacionalizmas juos privedė prie pasipriešinimo angli kolonistams. Reikia žinoti, kad priešingai kitoms Britanijos dominijoms, Pietų Afrikos unijoje baltieji gyventojai — būrai ir anglai — yra mažumoje palyginus su vietos juodaisiais gyventojais. Baltųjų yra tik 2 milijonai, o spalvuotųjų 8 milijonai gyventojų. Būrai, kurie patys yra kilę iš olandų kolonistų, mano, kad visi spalvuotieji ir toliau turi būti visiškai priklausomybėje nuo baltųjų ir jiems negali būti suteiktos jokios teisės. Tokiu būdu jie mano įgyvendinti ir palaikyti baltųjų viešpatavimą Pietų Afrikoje visiem laikams. Anglai gi laikosi tokios pat politikos, kaip ir kitose imperijos dalyse: jie stengiasi čiabuvius perauklėti ir laipsniškai jiems suteikti kai kurias teises. Anglai nori nutiesti pamatus baltųjų ir spalvuotųjų su gyvimi ateityje. Šis pagrindinis pažiūrų ir tikslų skirtumas savo metu buvo viena iš svarbiausių priežasčių, kad tarp būry ir angli kilo karas.

1934 metais gen. Smutsas su gen. Hercogu buvo pasiekę susitarimo. Jiems abiem nusileidus, atsirado galimumas įsteigti nacionalinės vienybės partiją. Bet jau greit po to unijos būry sluoksniuose sustiprėjo propaganda prieš Angliją. Ši kartą buvo plačiai operuojama rasizmo principais ir lozungais. Pietų Afrikos unijoje gyvena apie 80,000 žydų. Kaip žinome, daug jų ten yra atkeliavusių ir iš Lietuvos, nes emigracija į ten Lietuvos žydų dar prieš kelis metus buvo ypač gyva. Žydai unijoje yra igavę gana stiprias ekonomines pozicijas. Europoje, kai kuriose valstybėse kilus antisemitizmo bangai, ji pasiekė ir Pietų Afriką. Užsienio propagandistai mokėjo išnaudoti padėtį ir greitai laiku Pietų Afrikoje pradėjo susidaryti nauja ekstremistinė nacionalistų partija. Šios partijos vadovu pasidarė Dr. Malanas. Įdomu, kad tos partijos narius vadina unijoje "Malano nacionalistais."

Bet prasidėjęs karas Pietų Afrikos atmosferą šiek tiek praskaidrino. Generolo Smuto ir gen. Hercogo bendradarbiavimas pasidarė nebegalimas. Hercogas perėjo į opoziciją. Jo artimiausias bendradarbis dabar yra buvęs unijos karo ministras Pirovas, kuris yra kilęs iš vokiečių. Dabar jie surado bendrą kelią su kraštutiniu naci onalsocialistu Dr. Malanu.

Hercogo paskutinė kalba, kurioje jis aštriai pasisakė prieš Britų imperiją ir atsisakė jos priešų pusėje, nutiekė prieš jį net buvusius jo karštus šalininkus. Jo pasiūlymas, sudaryti su Vokietija separatinę taiką, unijos parlamente buvo atmetas. Tatau rodo, kad unijos parlamentas nori vesti palankią Britų imperijai politiką, ir kad Smuto vyriausybė vis dar parlamente turės daugumą.

L-kas.

su gen. Hercogu buvo pasiekę susitarimo. Jiems abiem nusileidus, atsirado galimumas įsteigti nacionalinės vienybės partiją. Bet jau greit po to unijos būry sluoksniuose sustiprėjo propaganda prieš Angliją. Ši kartą buvo plačiai operuojama rasizmo principais ir lozungais. Pietų Afrikos unijoje gyvena apie 80,000 žydų. Kaip žinome, daug jų ten yra atkeliavusių ir iš Lietuvos, nes emigracija į ten Lietuvos žydų dar prieš kelis metus buvo ypač gyva. Žydai unijoje yra igavę gana stiprias ekonomines pozicijas. Europoje, kai kuriose valstybėse kilus antisemitizmo bangai, ji pasiekė ir Pietų Afriką. Užsienio propagandistai mokėjo išnaudoti padėtį ir greitai laiku Pietų Afrikoje pradėjo susidaryti nauja ekstremistinė nacionalistų partija. Šios partijos vadovu pasidarė Dr. Malanas. Įdomu, kad tos partijos narius vadina unijoje "Malano nacionalistais."

Bet prasidėjęs karas Pietų Afrikos atmosferą šiek tiek praskaidrino. Generolo Smuto ir gen. Hercogo bendradarbiavimas pasidarė nebegalimas. Hercogas perėjo į opoziciją. Jo artimiausias bendradarbis dabar yra buvęs unijos karo ministras Pirovas, kuris yra kilęs iš vokiečių. Dabar jie surado bendrą kelią su kraštutiniu naci onalsocialistu Dr. Malanu.

Hercogo paskutinė kalba, kurioje jis aštriai pasisakė prieš Britų imperiją ir atsisakė jos priešų pusėje, nutiekė prieš jį net buvusius jo karštus šalininkus. Jo pasiūlymas, sudaryti su Vokietija separatinę taiką, unijos parlamente buvo atmetas. Tatau rodo, kad unijos parlamentas nori vesti palankią Britų imperijai politiką, ir kad Smuto vyriausybė vis dar parlamente turės daugumą.

L-kas.

Eltos Žinios iš Lietuvos

Ryga, Latvija. — Vilniaus grįžimą prie Lietuvos latvių tauta iš pat pradžių sutiko pilna simpatija ir brolišku pasitenkinimu. "Lūžimas" latvių visuomenėje lenkų nenaudai įvyko jau prieš daugiau kaip metus, ypač po lenkų "ultimatumo" Lietuvai, kai ir latviai įsitikino tikraisiais lenkų siekais. Latvijos vyriausybė buvo pirmoji, kuri deklaravo Lenkijos žlugimą, pranešdama Lenkijos pasiuntinybei Rygoje, kad Latvija tos pasiuntinybės nebelaiko diplomatinė atstovybe tarptautinių santykių prame. Latvija buvo pirmoji, kuri pripažino ir Vilnių kaip Lietuvos valstybės dalį, pirmoji paskirdama į Vilnių savo konsulą. Latviai yra tikri, kad vistiek, ar karą laimės viena, antra, ar trečia pusė, Vilnius visaada pasiliks Lietuvos dalimi.

Kaunas. — Kauno vyskupijoje yra parapijinių bažnyčių — 91, kitokių bažnyčių ir koplyčių — 149, Telšių vyskupijoje parapijinių bažnyčių — 112, kitokių — 30, Panevėžio vyskupijoje parapijinių — 91, kitokių bažnyčių ir koplyčių — 116; Vilkaviškio vyskupijoje parapijinių bažnyčių 94, kitokių 5; Kaišiadorio vyskupijoje parapijinių bažnyčių 66, kitokių 2. Viso Lietuvoje katalikų parapijinių ir kitokių bažnyčių ir koplyčių esama 756. Klierikų Kauno tarpdieciznėj seminarijoje esama 152,

Daina Apie Liną ir Biznį Gryną

Žinot, mano gerbiamieji! Ukvata rašyt užėjo. Vot ir noriu parašyti, kaip bus linai sutvarkyti. Apie mūsų puikų liną Net pasaulis visas žino. Bet lig šiolei iš to lino Daug kas biznį sau gamino. Iš pasviečių prisirinko Visokiausią verslininkų Ir bebarzdžių ir barzdotų, Kad tą liną sudorotų.

Telšių kun. seminarijoje 83, Vilkaviškio 62. Iš viso Lietuvoje esama 291 klierikų.

Tilžė. — Vokietijos Lietuvos Susivienijimas Tilžėje išleido skaityklą ir biblioteką. Tačiau tai bibliotekai stinga Lietuvos knygų. V. L. Susivienijimas prašo jį pašelpti atliekamomis knygomis. Jas prašo siųsti tokiu adresu: V. Matšuliat, Tilšit, Goldschmiedenstrasse N 11 (Vereinigung der Litauer Deutschlands), Germany.

Rytprūsijoje veikianti vienišė lietuvų organizacija — Vokietijos Lietuvos Susivienijimas paskelbė atsisaukimą į Lietuvos šeimoms, kviesdama stoti į šią organizaciją. Atsisaukimas parašytas, taikant į lietuvų širdis ir jausmus, kad atsibustu ir tie, kurie pradėję nutautėti. V. L. Susivienijimo pirmininkas yra V. Mačiulaitis.

London. — Nazių minia sunaikino Anglijos garlaivį Albano, Šiaurinėje Jūroj.

Gaspadorius sėklą sėjo Suko galvą ir žiūrėjo, Kad tik linas būt kaip reikia...

Bet prieš jį biznieriai veikė. Kaip visuomet tarpininkas, Taip ir linų verslininkas, Liną taip jis kotavojo, Kad nuo koto net nujojo.

Bet užtat kišenę savo Jisai litų pripumpavo, Tik tu mielas gaspadori, Gali verstis, kaip sau nori.

Jei užaugo geras linas, Verslininkas jį gadinio, Ir tiesiog, bala jį žino, Iš jo pakulas gamino.

Tau mokėjo tiktai graši, O sau bankan — krūvas nešė...

Kokią sėklą tujen sėjai, Jam visai tas nerūpėjo.

Taip kupčiaudamas be galio, Jis sukrovė kapitalą. Ir iš šito gelsvo lino Jis padarė biznį gryną.

Bet gi šitokis biznelis Amžiais tęstis juk negali. Pasikeitė ore kvapas Ir kitaip su linu tapo.

Šoko, trypė verslininkai, Net ir parašėlius rinko.

Keikė jie kooperatyvus Ir visus, kas tiktai gyvas. Rašė straipsnius ir kalbėjo Už biznierišką ideją, Bet šį kartą bus, kaip nori Mūsų kaimo gaspadoriai.

Patys liną užaugins, Patys išmirkys ir mins, Patys jį šeiminkaus Ir didesnę kainą gaus.

O biznieriai, norj lino, Tegul patys jį augina, Tegul mirks linmarkose Ir jus neveda už nosies...

Petrus Pūkelis. ("Liet. Ūkininkas")

ESTATE OF
BARRY P. SHALLINS
(Shalinskas)
FUNERAL HOME
VESTIE E. DAVIS
Licensed Mgr.
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Sutelkiam garbingas laidotuves
\$150
Koplyčias sutelkiam nemokamai visose dalyse miesto
Tel. Virginia 7-4499

Saldainiai iš Lietuvos

Amerikinė Lietuvos importo korporacija aplaikė didelį siuntinį saldainių iš Lietuvos. Tų saldainių galima gauti "Laisvės" raštinėje. Taipgi galime pasiųsti ir į kitus miestus. Dviejų svarų dėžė \$1.20. Persiuntimą apmokame.

Ant vietos galima gauti ir po mažiau kaip du svaru: po svarą ir po pusę svaro gausite. Padėkime Lietuvos importui platintis Amerikoje, pirkime importuotus produktus.

"LAISVĖS" ADMINISTRACIJA.
427 Lorimer St. Brooklyn, N. Y.

Now We Can All Sleep Like Millionaires!

Sekite Mūsų Specialus

Lietuvių namų rakandų krautuvė.

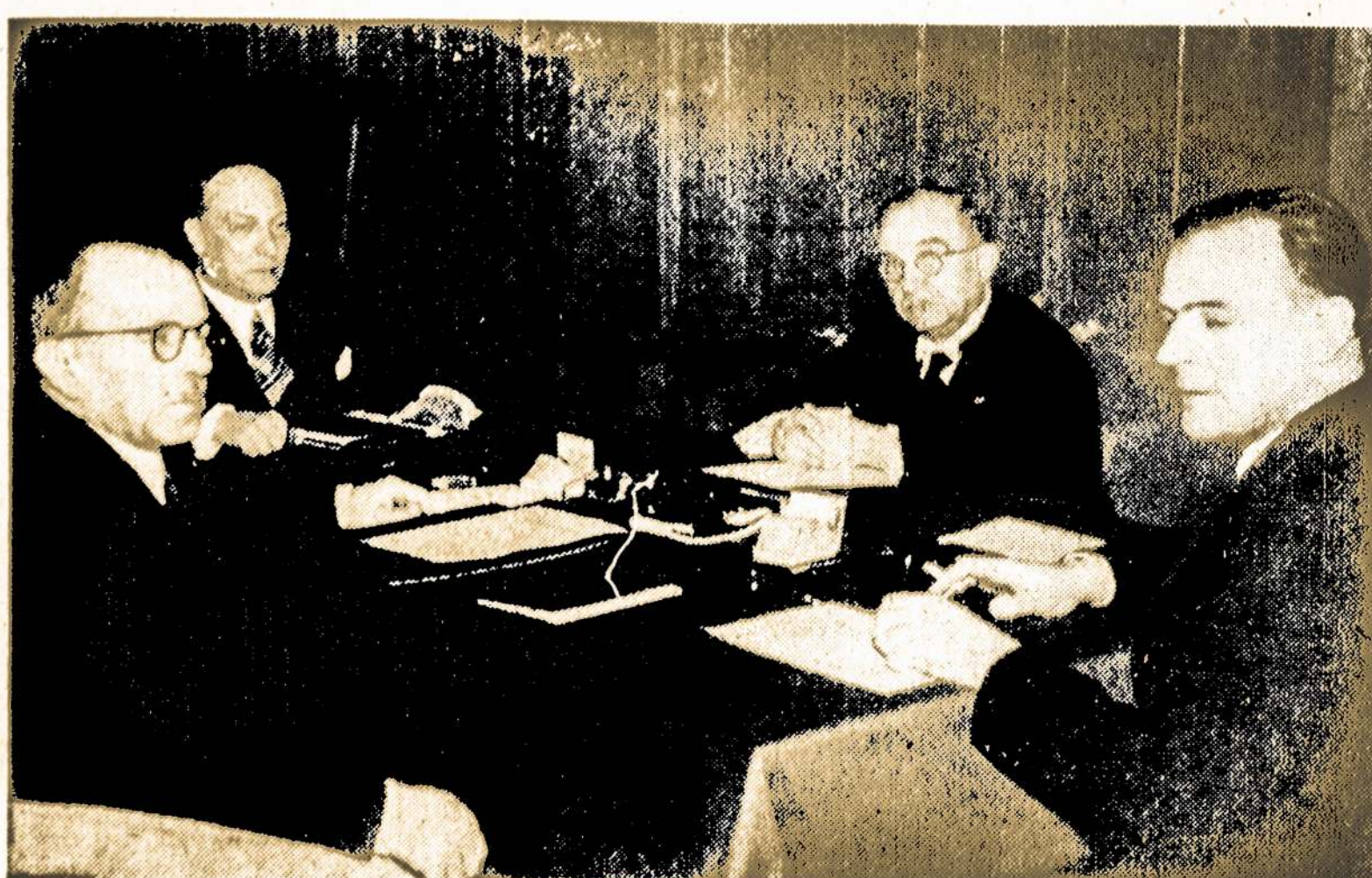
Color-Fast PRISLEY QUILTED INNERSPRING MATTRESS \$15.95

OPEN EVENINGS

Šių matrasų yra visokio dydžio, gausite sulig savo lovos. Prašome užėti pamatyti matrasų ir kitų namų rakandų.

Pirmu kartu savo gyvenime mes parduodame juos už žemiau kaip \$29.50. Naujoviškiausio stiliaus matrasų konstrukcija... minkštį kaip pūkiniai, padaryti taip, kad nereikia guzikučių ir suteikia puikų miegojimą patogumą. Užvalkalas išmargintas kai braizniais, mirga ryškiom spalvom, kurios garantuotos... neblunka nė nuo saulės šviesos nė nuo sudrėkimo. Ringiuotų sprendžinių vidujinės dalėlės tokios, kokios randama tik aukštesnių kainų matrasuose... apdaryti iš abiejų pusių su storu susiuvintu vilokiniu iškimšimu. Taipgi atsižymi dvispalvių kraštų apvedimu... diržinės rankinos lengvam apvertimui ir sanitariniai oro ventiliatoriai.

GRAND CHAIR CORPORATION
Lietuviai Rakandų Išdirbėjai, Ant. Petraitis, Biznio Vedėjas.
409 ir 436 Grand St. Tel. EVergreen 7-8451 Brooklyn, N. Y.

Iš kairės į dešinę: Turkijos užs. reik. ministeris Saracoglu, Jugoslavijos užs. min. Marković, Graikijos užs. reik. minist. Metaxas ir Rumunijos užs. reik. min. Gafencu. Visi susirinkę į neseniai įvykusią konferenciją Belgrade.

Ten, Kur Prieš 500 Metų Būta Didelių Kautynių

Žuvo Livonijos ordino du karvedžiai. Kautynių vietoje paliko švitrigailos žirgus. Nukentėjo čekų Zigmanto Kaributo kraujas. Paliko daug atsiminimų, legendų ir kautynių nuotraukų.

Lietuvos žemėje nemaža yra buvo žymių kautynių. Tai vis vietos, kurios šiaip ar taip istorijos yra pažymimos. Tačiau labai dažnai pasitaiko, kad sunku nustatyti, kur iš tikro kautynės buvo. Tai ypač pačios tiksliausios vietos atžvilgiu. Tik reikia atsiminti Saulės kautynės, kurių neseniai buvo švenčiama 700 metų sukaktis. Kaip žinome, yra spėjama, kad tos kautynės tikriausiai buvo ties Šiauriais. Tačiau latviai įrodinėja, kad kautynės buvusios ties Bauske, nes ir ten panašaus vietovardžio būta.

Lietuvoje yra Pabaiskio miestelis. Tai nedidelis miestelis, šiek tiek ant aukštesnės kalvos pasikopęs. Šiaip kitu atžvilgiu Pabaiskio miestelis niekuo nesiskiria nuo kitų Lietuvos miestelių. Tačiau Pabaiskis yra garsus savo kautynėmis, kurios įvyko šio miestelio apylinkėse daugiau, kaip prieš 500 metų. Tai atsitiko 1435 m., rugsėjo 1 dieną. Kai kurie istorikai mėgino duoti Ukmergės kautynių vardą, nes faktiškai tos kautynės buvo Ukmergės bazės išdava. Bet vis dėl to tas vietovardis Pabaiskis kažkaip primygtinai tikintieji, kad kautynės įvyko Pabaiskio apylinkėse.

Visų pirma, verta paminėti ir kautynių politines aplinkybes. Kai Vytautas Didysis mirė (1340 metais), tai Lietuvos Didžiojo kunigaikščio sostan atsisėdo švitrigaila. Jis buvo tikras lenkų karaliaus Jogailos brolis. Švitrigaila, kaip Lietuvos Didysis kunigaikštis, pagal Horodlės 1413 m. sutartį turėjo būti skiriamas Lenkijos karaliaus, abiejų lietuvių ir lenkų luomų pritariamas. Tačiau švitrigaila buvo vienu pačių lietuvių išrinktas. Todėl tarp lietuvių ir lenkų prasidėjo visa eilė kautynių įvairiose vietose. Švitrigaila reikalavo grąžinti užimtas žemes, kurios priklausė Lietuvos sritims (Podolija, Volynija). Toliau švitrigaila sudarė karo sutartį ir su Ordinu (Prūsų ir Livonijos šakomis), kad galėtų bendrai veikti. Tačiau čia dar yra visa eilė istorinių faktų, visa eilė istorinių datų, kol galutinai prieita prie mūšio. Svarbiausia tai, kad švitrigaila nuverčia mas nuo sosto, nes buvo sudarytas pučas ir sostas buvo atiduotas Zigmantui Kęstutaičiui. Istorikai pažymi, kad tai buvo Vytauto brolis, tačiau neparodęs jokių gabumų ir nieku nepasizymėjęs. Švitrigaila turėjo iš Ašmenos dvaro pabėgti į Polocką ir nuo to laiko prasideda revanšo įieškojimas ir savo sosto atstatymo troškimas.

Tokiu būdu vienoje pusėje kovojo Zigmanto Kęstutaičio lietuvių, lenkų ir totorių kariuomenė, o antroje buvo rusų, lietuvių, totorių ir Livonijos ordino kariuomenė. Zigmanto kariuomenei, manoma, vadovavo Jacobus de Kobylany. Taip pat spėjama apie Zigmanto sūnų Mykolą. O švitrigailos kariuomenė greičiausiai, manoma, buvo vadovaujama jo paties su ordino magistru. Tiesa, pagal Dlugoszą, švitrigailos kariuomenei vadovavo čekas Zigmantas Kaributas.

Abiejų kariuomenių pajėgos tiksliai nėra žinomos, tačiau prie tų kautynių buvo ruošiasi iš anksto. Tiesa, metraščių pranešimuose yra minimi tūkstančiai karių, kalbama net apie 40 tūkstančių žuvusių. Bet visam tam negalima tiksliai patikėti, nes visi karo pranešimai kartais yra tyčia ar netyčia perdėti. Tik viena aišku, kad tai buvo rimtas kariuomenės skaičius. Pagaliau ir mūšis buvo rimtas. Dar tuo labiau, kad čia ir ordinas dalyvavo. Kautynės kronikose yra vadinamos šventosios upės kautynių vardu. Kadangi iš tikro netoli teka Šventoji, bet kai Šventoji yra ilga, tai tiksliai negalima apibūdinti ir tikrosios kautynių vietos. Bet užtat yra visa eilė kitų davinčių, kurie leidžia apie tai tiksliau kalbėti.

Todėl verta pasekti ir pačią vietą. Jei išeisime iš Pabaiskio miestelio į pietų-vakarų pusę, tai stovėsime ant kalvos ir mūsų žvilgsniai sutiks paskliudą iš abiejų viešelių pusių. Tai yra savo rūšies vietos skersa gelda, savo rūšies vietos skraistė, kur paties slėnio viduryje matyti kaž kokia tamsi krūmų juostelė. Tai statmenai į vieškelį teka upelis Žirnaja. Upelis visai nedidelis, vietomis klampus, tik skambiai girdėti, kaip vanduo dinti. Jei iš to slėnio teks vieškeliu išlipti ant kito kalvos šlaito, tai netrukus teks pamatyti ir Žirnavų ežerą.

Senuose dokumentuose ir minima, kad ilgas ežeras neleidžia kariuomenės prisitarti, be to, ir apeiti vienai antra, nes buvo klampus. Pagaliau ne visai susitaria nuomonės, kurioje pusėje kiekviena kariuomenė buvo. Tik vėliau šiek tiek paaiškėja, kur galėjo kiekviena kariuomenė būti. Zigmanto Kęstutaičio kariuomenė atžygiavo iš Trakų, švitrigailos kariuomenė gi žygiavo iš Ukmergės. Nors yra du keliai, kurie iš Uk-

mergės nuveda Vilniaus kryptimi, tačiau švitrigailos greičiausiai buvo žygiuota tuo, kuris eina pro Žirnavų ežerą. Ten kariuomenių susitiktą ir ant ežero krantų išstovėta pora dienų.

Švitrigaila su Livonijos magistru sutarė kariuomenę atitraukti į Ukmergę, kaip į buvusios stovyklos bazę. Rugsėjo 1 dieną, vieną valandą prieš auštant, prasidėjo atsitraukimas. Pirmiausia pasiunčiama gurguolė. Reikia manyti, kad gurguolė važiuo ta kryptimi, kur dabar eina vieškelis į Pabaiską. Kartu buvo pasiūstas stiprus Livonijos būrys. Jis turėjo pridengti atsitraukiančią kariuomenę. Be to, į priekį buvo pasiūstas stipri sauga arba avangardas. Paskui jas traukė likę pulkai ir abudu vadai — švitrigaila ir magistras.

Tačiau Zigmanto Kęstutaičio kariuomenė pastebėjo tą kariuomenės atsitraukimą ir palaikė bėgimą, nes kariuomenė buvo suskaldyta minimais daliniais. Lenkai, giedodami Boga Rodzica, puolė į vidurį atsitraukiančios kariuomenės. Kariuomenė atsuko ir pradėjo narsiai gintis. Kai kurie istorikai mano, kad vis dėlto kautynės prasidėjo maždaug paliai Žirnavų ežerą, atseit, jo šiaurinį galą, bet nusitęsė net iki Pabaiskio. Pirmiausia buvo užpultas maršalo Wernerio von Nesselrode jėgos, paskui paties magistro jėgos. Kautynėse krito maršalas ir magistras. Švitrigaila kautynių vietoje turėjo palikti net savo žirgą. Be to, buvo sunkiai sužeistas čekas Zigmantas Kaributas. Avangardas, kuris vyko į Ukmergę, išgirdęs triukšmą, grįžo atgal padėti. Tenka manyti, kad jam teko susidurti jau minėtam Pabaisko slėnyje. Ten galėjo tekti kautis dėl Žirnavaus upelio perėjimo. Yra nuomonių, kad čia galėjo būti užpulta ir besitraukianti gurguolė. O vėliau jau vyko bebėgančios kariuomenės persekiojimas.

Šiaip ar taip, jei ir nesutiks istorikų samprotavimai, kur prasidėjo kautynių užuomazga, kur vyko pati kautynių eiga, pagaliau, kurioje pusėje kiekviena kariuomenė stovėjo, bet vis dėlto reikia tvirtinti, kad ties Pabaisku, matyti, pasireiškė kai kuris žymus kautynių veiksnys, kuris leido pasilikti gyvam ir vie-

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

M. Valentai, Cleveland, Ohio. — Apie komunistų kuopos parengimą vasario 25 dieną buvome gavę kiek anksčiau nuo kito korespondento ir ją dėsimė. Vis tiek ačiu už rašinėjimą.

J. A. V., Cleveland, Ohio. — Apie kovo 10 dienos parengimą dedame kito korespondento gautą anksčiau pranešimą. Dėkui už rašinėjimą.

George Bridickui, Sheandoah, Pa.—Ačiu už ištrauką iš vietinio laikraščio apie žemės po namais įslinkimą. Ar jūs patys ar kiti draugai turėtumėte plačiau apie tai parašyti. Veikiausiai nemažai lietuvių taipgi paliesta. Pasistengkite. Iš anksto ačiu.

KUR LINK TAUTININKŲ VALDŽIA VEDA LIETUVĄ

(Tąsą nuo 2-ro pusl.) Dirbs ir šeimos bus "aprupintos". Galimas daktas, šis projektas bus priimtas, nes jam pritaria liaudininkų ir krikščionių reakciniai vadai. Tačiau liaudy tas projektas išsukė pasipiktinimą. Fabrikų darbininkai žada griebtis net streikų.

Stovinės Lietuvoj Raudonosios Armijos dalys labai gerai susigyveno su darbo žmonėmis, kurie skaito Raud. Armija savo gynėja. Tačiau lietuviška buržuazija — kartu su liaudininkų ir krikščionių vadais—tiesiog iš kailio neriasi, varydama slaptą agitaciją prieš Raud. Armiją. Per kariuomenę, per Šaulių Sąjungą, per žemės ūkio Rūmus, per Darbo Rūmus ir kt. kalama žmonėms mintis, jog pavasarį pasitovardžiui. Vietos žmonės dar pasakoja, kad Pabaisko slėnyje ar žvirgždynuose anksčiau buvo randama žmonių kaulų ir kai kurių kautynių liekanų. Žinoma, tai vis tik amžių nuotrupos, bet, jei visą apylinkę geriau panagrini, tai galima būtų rasti ir daugiau duomenų. Tačiau vis viena, jei kas atsilanko Pabaisko apylinkėse ir atsistoja miestelio pietų pusėje, nukreipdamas žvilgsnį į Žirnavaus upelį, gali drąsiai įsivaizduoti kautynių eigos atskirus momentus, didžiųjų kautynių, kurios čia įvyko prieš 500 metų.

J. Žlabys.

keisiantį tarptautinę situaciją ir Raud. Armijos dalyb būsiančios nuginkluotos. Reik pasakyti, kad ši agitacija menką turi pasisekimą. Dažnai tenka išgirsti: "Vesdami tokią politiką, mūsų ponai, susilauks Lenkijos šliktos ir Suomijos balta-gvardiečių likimo."

M. Alys.

13.II.1940.

So. Boston, Mass.

Atsakymas Draugui Jaunučiui Kovo 1 dienos Bostono ir Apylinkės žiniose rašote, apie mano skundą, kur buvo parklitikuoti draugai už neaplančiamą mane laikę ligos. Aš klausiu draugo Jaunučio, argi aš negražiaus žodžiais ką nors išvadinau? O kad Jaunūtis nesupranta rimtos kritikos, tai aš apgailestauju. Antras dalykas, jūs sakote, kad turėjote mano adresą, bet negalėjote perskaityti. Jeigu būtumėte galėję perskaityti, tai būtumėte aplankę. Tam aš nenoriu tikėti.

Daugiau į tokias polemikas neatsakysiu, nes nenoriu užimti "Laisvės" vietą. A. Dambrauskas.

Washington.—Nuo europinio karo pradžios iki šiol parduota 90 prekinų Amerikos laivų, ir jie tiesioginiai ar netiesioginiai tar-nauja talkininkams.

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS

Telefonas: Humboldt 2-7964
530 SUMMER AVENUE
Arti Chester Avenue
NEWARK, N. J.

VALANDOS: 2-4 ir 6-8
Nėra valandų sekmadieniais

BROOKLYN LABOR LYCEUM

DARBININKŲ ISTAIGA
Salės dėl Balių, Koncertų, Bankietų, Vestuvių, Susirinkimų ir t. Pulkus stotelių su naujaisiais įtaisymais. Keturių bolų alleys.
Kainos Prielaimos
949-959 Willoughby Ave.
Tel.: STagg 2-3842

Clement Vokietaitis

LIETUVIS ADVOKATAS
50 COURT STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. Triangle 5-3622
168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 8-7179

FOTOGRAFAS

Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir kraujaus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir p a d i d i n u t o k i o d y d ž i o, k o k i o p a g e i d a u j a m a. T a l p o g i a t m a l l a v o j u į v a i r i o m s p a l v o m.
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave., tūvių, kitokių grupių ir pavienių stotelių BMT Line
Tel.: Glenmore 5-6191

Tel. Stagg 2-0788
NIGHT—Havemeyer 8-1188

LeVANDA FUNERAL PARLORS

Incorporated
J. LeVANDA E. LeVANDA
Tėvas ir Sūnus Levandauskai
UNDERTAKERS
337 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.

Dienraščio "Laisvės" Pavasarinis BALIUS

Intertype (raidėms rinkti) mašinos išmokėjimui reikiama stambios paramos. Tam reikalui rengiame balių.

Įvyk's Sekmdienį

Balandžio 21 April

Visa didžiojo New Yorko apylinkė turi prisidėti prie išmokėjimo Intertype mašinos, skaitlingai privalo dalyvauti šiame baliuje.

GERA ORKESTRA GROS ŠOKIAMS

Nuo pirmos iki penktai valandai po pietų bus vaikų balius. Įžanga veltui. Nuo penktos val. vakare pradedės suaugusiems balius. Įžanga 35c.

BUS CENTRAL PALACE

16-18 Manhattan Avenue Brooklyn, N. Y.

Oras jau bus gražus, tai lauksime svečių iš kitų miestų. Nėra priežasties kodėl negali atvažiuoti Philadelphiačiai ir iš Conn. valstijos miestų "Laisvės" patrijotai.

Pasaulinė Paroda Jūsų Namuose

New Yorko Pasaulinės Parodos ir New Yorko miesto Paveikslų Albumas. Didelio formato knyga, 9x12, iš 56 puslapių, spalvuotos spaudos viršelias, blizgančiai baltos ir aukštos rūšies popieros. Įsigiję šį albumą turėsite Pasaulinę Parodą savo namuose.

ALBUMO KAINA 25c KNYGA

Turiningas svarbiais paveikslais iš New Yorko miesto ir iš Pasaulinės Parodos. Gausus šaltinis įvairių informacijų, svarbus kūrinyms turėti savo namų knygynė kiekvienam lietuviškai kalbančiam žmogui.

Norėdami įsigyti tik po vieną egzempliorių mokesčių galite prisiųsti pašto ženkleliais (USA) postal stamps. Mokesčių prašome prisiųsti kartu su užsakymais.

GERA NUOLAIDA KAINOJE PLATINTOJAMS

Platintojams, kurie ims nuo 10 iki 24 egzempliorių, kaina po 20c už egzempliorių, nuo 25 ir daugiau — po 15c už kopiją.

Prašome tuojaus siųsti užsakymus šiuom antraštu:

"LAISVĖ"

427 Lorimer St. Brooklyn, N. Y.

Draugijų Atydai!

Parengimuose naudokite barčekius su savo draugijos vardu. "Laisvės" spaustuvė padarys jums aiškius, gražius barčekius su jūsų draugystės vardu ir su diena kada įvyksta parengimas. Kainos labai žemos. Specialė nuolaida iki 1 d. balandžio-April, 1940.

Už \$50.00 vertės barčekių	\$1.25
Už \$100.00 " " "	\$1.50
Už \$200.00 " " "	\$1.85
Už \$300.00 " " "	\$2.25
Už \$400.00 " " "	\$2.50
Už \$500.00 " " "	\$2.75
Už \$600.00 " " "	\$3.00
Už \$700.00 " " "	\$3.25
Už \$800.00 " " "	\$3.50
Už \$900.00 " " "	\$3.75
Už \$1000.00 " " "	\$4.00

Barčekių kaina — 5c vienas čekiukas. Jie bus susegti į pluoštukus po \$10 vertės. Jei rengėjai norėtų, galima padaryti po mažiau. Tuojau užsisakykite barčekių draugijų parengimus.

Naudojimas barčekių iš rolių, kuriuos gali kas tik nori nuėjęs į krautuvę nusipirkti, yra nepraktiškas ir nesaugus dalykas. "Laisvė" padarytų barčekių su jūsų draugijos vardu, niekas negalės nusipirkti ir negalės nusikrauti draugiją.

Prašome įsitęmyti, kad už tas kainas, kaip aukščiau pažymėta, galite gauti tik iki pirmai dienai balandžio. Vėliau kainos bus aukštesnės.

"LAISVĖS" ADMINISTRACIJA

427 Lorimer Street, Brooklyn, N. Y.

SKELBKITĖS "LAISVEJE"

Grupė migruojančių laukų darbininkų prašosi pagalbos pas tam tikslu įkurtus komitetus Kalifornijoje, kur, užėjus potvyniams, jų padėtis pasidarė kritiška.

Lowell, Mass.

Draugas Jonas Gicevičius Sveiksta

Vasario 26 d. mus lowelliečius skaudžiai palietė, kuomet sužinojom, kad mūsų draugas Jonas Gicevičius patiko skaudžią nelaimę dirbtuvėje. Apie tai jau buvo "Laisvė" pranešta, bet dabar noriu daugiau apie tai nelaimingą įvykį parašyti.

Draugas J. Gicevičius, gyvenantis Bedford, Mass., dirbtuvėje pjudamas skylė lubose, užsistojo ant neprikaitos (pasiliuosavusios) lentos ir puolė vienu aukščiau žemyn ant medinių grindų. Nuo to smarkaus kritimo trūko nugarukaulio žemutinė dalis. Trūko ne daug, didelio pavojaus nėra, tačiau Jonui teks gerokai pagulėti ligoninėje, pakol sugys ir jausis pakankamai tvirtu vaikščioti ir vėl grįžti prie nuolatinio darbo.

Velinu draugui Gicevičiui greito išgyjimo ir su pilna sveikata grįžti ir sveikųjų tarpą. Dabar draugas Gicevičius guli lovoje, apdėtas smėlio pripildytais maišukais, kaip Mannerheimo linijoje karveivis, ir laukia, kada raudonarmiečiai jį išliuosuos iš tos keblios padėties. Bet draugas jaučiasi pilnas vilties, gerėja ir todėl galima truputį ir pasijuokti. Nes ir pats Jonas nenusimines. Gera nuotaika yra gera doza gyduolių sveikatai.

Amžinas Atsilis Jonui Gulbickui!

Kovo 2 d. ryte pasimirė Jonas Gulbickas. Galėjo būti apie penkiasdešimt metų amžiaus. Ilgai išsirgęs vienoje ligoje, lyg buvo pradėjęs taisytis, bet pradėjo jį slėgti peraukštas kraujo slėgimas, palietė jį smarkus sukūrimas (shock), nuo to jis sunkiai sirgo ir kentėjo. Palietė dar vienas atkartotinas smūgis, ir Jonas nebeišlaikė, mirė, palikdamas didžiam liūdesy savą mylimą žmoną Emiliją, su kuria per daug metų gražiai sugyveno.

Velionis paliko, rodo, vieną sūnų ir dvi podukras, taipgi kitokių giminių. Kadangi buvo tikintis, tai ir palaidotas su bažnytinėmis apeigomis. Buvo narys Lietuvos Sūnų ir Dukterų Draugystės, Vytauto Klubo, bet nežinau, ar dar prie kokių draugystių priklausė.

Jonai! Gyvenai santaikoj su visais žmonėmis, išsėkis dabar Amerikos sustingusioje žemėje, palikęs pasaulį pilną vargų ir nemalonumų. Netiesia, kuri šiandien vadinama šventa, daugiau nebesilins tau akių!

Iš Balso Choro Šurum-Burum Kovo 2 d. buvo šeštadienis, o tą šeštadienį Lowellio Balso Choras turėjo puikią šurum-burum "parę." Buvo malonu matyti, kuomet choro jaunuomenė susirinko į savo "parę," o pas juos svečiuosna atėjo kitas jaunimas, kuris dar nepriklauso prie choro, ir kartu sudarė tarpe 40 ir 50 vien jaunų žmonių. Tai tikrai gražus vaizdas buvo mūsų Lietuvos Darbininkų Klubo svetainėje.

Ant rytojaus laike choro susirinkimo klausėmės raporto iš jaunuolių komisijos lūpų su puikiausiu pasisekimu. Tas mus senius labai džiugina.

Choras dabar mokinas, gerai ir gražiai dainuoja. Draugas Ignas Kubiliūnas lankėsi mūsų dainų pamokose; pasiklausė ir vėliau užgyrė, jog choras dabar dainuoja gerai.

Ogi kas gi geriau supranta apie dainas, jei ne Ignas, dainininkas ir lietuviškos radio programos vedėjas?

Balso Choras dabar rengiasi prie didelio koncertinio rengimo ant balandžio 20 d. Tai bus geroj svetainėje, 361 Bridge St., Lowell. G1 balandžio 14 d. Balso Choras dainuos per radio Kubiliūno vedamą lietuviškoj programoj,

Bostone. Choras dabar turi gerus balsus ir gražiai dainuoja. Vienok choristai pasiriję siekti pačios gerumo aukštumos, todėl kviečia stoti į chorą kuo daugiausia jaunimo ir ne mažiau to senimo. Žodžiu, kviečia visus, kas tik myli dainuoti, kada linksma, ir nevertki, kada liūdna.

Daug Jaunimo Bus LDS Vakare Šį šeštadienį, kovo 9, LDS 110 kuopa rengia šokių vakarą L. D. Klubo svetainėje, 338 Central St. Grieš rusų jaunuolių orkestra. Visas choro jaunimas užprašytas dalyvauti. Na, o seniai, tai jau visuomet skaitlingai dalyvauja LDS parengimuose. Todėl jau dabar išrodo, kad ir šis vakaras turės daug svečių, mylinčių ir remiančių progresyvią judėjimą. Ačiu jums iš kalno.

Kovo 10 Moksliška Prelekcija LDS 110-ta kuopa rengia labai svarbią ir brangią prelekciją temoje: "Akys ir Akių Hygiene," kurią duos Dr. J. F. Borisas, narys Rockefeller's Foundation for Medical Research, iš So. Bostono. Įvyks kovo 10 d., 4 val. po pietų, Lietuvos Darbininkų Klubo svetainėje, 338 Central St., Lowellyje.

Apie tą laiką Sūnų ir Dukterų Draugystė užbaigs susirinkimą ir ant vietos pradėsime laikyti prelekciją, todėl visi dalyvaukite.

J. M. Karsonas.

DR. J. F. BORISO PRANESIMAS

Bent iš kelių artimų ir tolimesnių kolonijų gavau pakvietimą atvažiuot su prelekcijų maršrutu. Mielai atvažiuočiau, bet dėl stokos laiko negalėsiu nuo dabar iki rudens niekur pas jus, draugai apsilankyti. Gyvenimo aplinkybės neleidžia man atsitraukti. Tačiau man atrodo, kad yra tarpe mūsų pora gerų prelegentų, kurie galėtų duoti geras prelekcijas sveikatos klausimais. Viena iš prelekcijų man teko girdėti, kurią davė Prof. B. F. Kubilius, temoj "Koks Biologinis Supratimas apie Pomirtinę Bausmę." Tai yra labai įdomi prelekcija, kuri gali užinteresuoti kiekvieną žmogų. Kitas prelegentas, tai Dr. D. Pilka, taipgi turi pagaminęs keletą gerų prelekcijų sveikatos klausimais. Rodosi, ir Dr. Jonas Repšys niekad neatsisako dėl mūsų organizacijų bei draugų duoti prelekcijas apie sveikatą. Taigi, mano supratimu, draugijos gali rengti prelekcijas ir lavinti savo narius ir visą visuomenę, nepaisant, kad vienas iš mūsų dėl tūlių gyvenimo priežasčių negalime su jumis dalyvauti.

Šių žodžių rašytojas apie porą metų tam atgal prižadėjo draugams Binghamton, N. Y., duoti prelekciją, bet iki kol dar vis yra atidėta ant toliau. Labai norėčiau savo prižadą išpildyti šiemet. Kovo 10 d., 4 valandą po pietų, man rengia prelekciją LDS 110 kuopa, Lowell, Mass. (338 Central St.) Draugai, kuriems laikas pavelija, galite atvykti į Lowellį iš apylinkės, tai yra, iš Lawrence, Haverhill ir Nashua. Kita mano prelekcija įvyks kovo 17 d., Lietuvos Piliiečių Klubu, 17 School St., Hudson, Mass. Tai bus paskutinė šiame sezone.

Kitą sezoną aš tikiuosi parašyti prelekciją proto nesveikatos klausimais ir apie maitinimą, kuris gali žmogų sutaisyti arba visai sunaikinti. Visiems draugams dekuoju, kurie rūpinosi surengti man prelekcijas ir tikiu, kad ateityje mes galėsime ir tankiau savo mintimis pasidalinti.

J. F. Borisas, Ph. C., O. D.

Philadelphia, Pa.

Apie Lietuviškas Prelekcijas

Philadelphia organizacijos yra nusitarusios rengti pasikaitas-prelekcijas iki pavasariui įvairiais klausimais. Pirmos prelekcijos įvyko vasario mėnesį. Referavo "Laisvės" redaktorius drg. R. Mizara apie dabartinį karą ir visą pasaulinę padėtį. Visa publika įdomavo ir pasitenkino aiškiniams. Pabaigoj buvo klausimų, į kuriuos tinkamai buvo atsakyta.

Antrą prelekciją duos Dr. Kaškiaučius apie naminius vaistus ir naminį besigydyimą. Prie ju bus svarbus raportas iš jaunuolių kongreso, įvykusio Washingtone. Tai bus visiems be galo svarbu sužinoti ateinančių sekmadienį, 10 diena kovo, 2-ą val. po pietų, Lietuvos Tautiškoj Salėj, 928 E. Moyamensing Ave.

"Keleivis," "Laisvė" ir LDDL Vajus

Pereitą sekmadienį nusitariau nuo pat ryto iki vakarui važinėti su Lietuvos Literatūros Draugijos vajuais ir "Laisvės" reikalais. Lietus pylė per visą dieną, slidu važinėti po gatves, bet nepaisiau nieko. Užvažiuavau pas keletą "Laisvės" skaitytojų ir veik visus prašiau į Literatūros Draugiją.

Nuvykau pas draugus Kuniauskus į Richmondą. Jie jau įstojo į mūsų Literatūros Draugiją. Drg. Kuniauskas sako: "Čia yra vienas žmogus ant mūsų gatvės, kuriam būtų galima užrašyti "Laisvė." Eime, sakau, drauge, pas jį Radom bemiegantį. Pradėjom pasikalbėti su tuo įdomiu senuku. Jis sako: "Jau šioj šalį išgyvenau ir išdirbau 50 metų, ir per tą 50 metų vis tiek skaičiau tokią lietuvių spaudą, kokią tik galėjau gauti. Dar ir dabar skaitau keletą gazetų. "Keleivį" išskaičiau per 20 metų, bet kažin kas jam velnias pasidare paskiausiai laikais, kad jis pradėjo rašyti už ponus, už dykaduonius, o jau apie tą Finliandiją tai kad meluoja, tai meluoja. Na, žiūrėk, tą Hooverį giria, kuris renka Finliandijos dykaduoniams pinigų, o šioj šalį žmonės be darbo, be pinigų varsta, bet jis neprisimena. Aš pradėdau abejoti, ir mane kas, rodo, gundyte gundo, kad įsiekot teisingesnių pranešimų. Aš tą Gegužį ir Michelsoną žinau, jie su tuo "Keleiviu" bizonij sau darosi. Aš ju daugiau nenoriu ir jo neatsinaujinsiu. Na, kaip ta "Laisvė" ir "Vilnis," ar nebūtų galima užrašyti, kad pareitų tik sykį į savaitę? Aš visus juos sustabdysiu ir pasiliksiu ant "Laisvės"."

Išaiškinau viską ir jis prašo užrašyti "Laisvė," paduodamas pavarde, J. Grigonis, 3250 Ceder St., Philadelphia. Dar suradau "Keleivį" skaitančių žmonių ir tą patį girdėjau. Sugrįžau į miestą ir jau turėjau įrašę į LDDL 9 narius. Greit vykau su savo drauge į West Philadelphia, kur turėjo pribūti LDDL centro sekretorius pas drg. Plėta, bet nuvykę pas Plėtą jo neradom. Pasirodė, kad vietiniai nariai nesužinojo šaukiamo mitingo LDDL 105 kuopos. Nesuradom drg. Šolomsko, nei to mitingo. Grįžtant namo, dar vieną "Laisvę" užrašiau.

Drg. Milleris paukojo LDDL jubiliejaus pasveikinimui \$1 ir dar \$1 "Vilnis" jubiliejaus pasveikinimui. Darbas buvo toks: gavau 9 narius į LDDL, 2 "Laisvės" skaitytojus ir du doleriu aukų. Daug žmonių neradau namie. Galima gauti narių, skaitytojų, aukų ir širdingų žmonių pritarimo, jei tik mes netingėsime juos aplankyti, su jais gražiai pasikalbėti, pasidiskutuoti. Dabar geriausiai ir lengviausiai užrašyti mūsų dien-

rašiai, lengviausia išplatinti draug literatūros, lengviausia įrašyti į LDDL ir LDS.

Jei mūsų organizacijos stovi ant vietos, tai nieko nekaltinkim, kaip tik patys save.

Drg. Mulokaitis irgi jau turi įrašius apie 8 narius į LDDL. Visi nariai turime pasidarbauti, kad per šį paminėjamą mūsų organizacijos 25 metų jubiliejaus įrašytume keletą šimty narių. Pradžią jau padaryta. Aš nuo savęs liuosoriu vajininku pasižadau pasidarbauti iki gegužės mėnesio.

A. J. S.

Grand Rapids, Mich.

Mūsų Valdybos

Lietuvos Sūnų ir Dukterų Pašelpinė Draugija nuo pat susitvėrimo yra perleisus daug sturningų metų ir sturningų valdybų, bet iki šiol pajęgta išlaikyti obalsį progresyviškumo. Valdyba daugiausia susidėdavo iš vyrų, nors priklauso abiejų lyčių žmonės.

Dėl šių metų rinkimo valdybos buvo kreipiama daug atydos, kad iširinkti atatinėkamą valdybą. Į valdybą liko išrinkti šie dėl šių metų: Pirm. W. J. Morris. Vice-pirm. S. Phillips. Prot. rašt. G. Gelgota (Don Gilbert). Turtų rašt. A. Viktoravičiūtė. Kasierium Carl Rasikas. Trustisai (veikiantysis komitetas): F. Edkinienė, S. Vilkinas, J. Rose (ir salės renduotojumi), K. Margis (ir valdybos rašt.). Ligonių lankytojai: M. Kašauskienė, A. Kareckas. Iždo globėjai: C. Švoba ir P. Grigalius. Revizijos komisija: C. Jakems, A. Shalkus ir K. Petrika.

Su visais minėtoms valdybos nariais galima susisiekti draugijos namo antrašu, 1057 Hamilton Ave., N. W., Grand Rapids, Mich.

Šių metų valdyba yra įvairiausia valdyba, negu kada buvo draugijos istorijoje. Būdamas pildomojo komiteto

CHARLES' UP-TO-DATE BARBER SHOP K. DEGUTIS, Savininkas Prielankus Patarnavimas 306 Union Avenue Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts. Brooklyn, N. Y. Gera! Patyrė Barberiai

Mokyklos Baigimo Specialai Mokyklos baigimo žiedai \$3.00 ir aukšty Rieštiniai laikrodėliai \$2.00 ir aukšty Rožančiai \$1.00 ir aukšty Visi laikrodžiai Garantuoti Maži Rankpinigiai palaišys jums bile daiktą. Visi daimontai Melsvilti ir perfekto Priminkite šį skelbimą ir gausite nuolaidą ROBERT LIPTON JEWELER 701 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y. Bet. Graham & Manhattan Aves. Tel. Stagg 2-2173

rašt., kviečiu visą valdybą, narius ir nares prie vienybės ir sutarties, kad užlaikyti draugijos gerą vardą ir progresyviškumą.

T. ir V. Rašt., K. Margis.

PRANESIMAI IS KITUR RADIO

N. J. L. RADIO VALANDA. Kovo 9-tą dieną turės Kazysių Parę Bus lietuvių Politikos Klubo salėje, 134 Schuyler Ave., Kearny, N. J. Prašo visus radio klausytojus, apsilankyti ir paremti N. J. lietuvių Radio Programą. N. J. Lietuvių Radio Valanda jau gyvuoja 2 metai ir pusė. Kas sekmadienis rytais nuo 9 iki 10 valandų, šį sekmadienį, kovo 10-tą, dainuos per radio Antanas Višniauskas, iš Bayonnės, N. J. ir Teresė Biskauskienė iš Hillside, N. J. Prasm skaitytojus paklausti. Radio vedėjas Juozas Ratkus. (57-58)

NEWARK, N. J. Am. Liet. Kongreso N. J. Apskr. Komiteto posėdis įvyks kovo 8 d., 8 v. v., Liet. Svet., 180 New York Ave. Prašome Apskričio narių dalyvauti, turime svarbių reikalų aptarti, taipgi prisirengti prie pikniko, kuris įvyks Patersono, Kviečiame Patersono draugus Vilką ir Simėną, pranešti kaip eina darbas prisirengimui prie pikniko. — G. Jamisonas, Sekr. (57-58)

SO. BOSTON, MASS. Zemaitiška vakarieniš su muzikale programa įvyks sekmadienį, kovo 10 d., 6:30 v. v. Liet. Am. Piliiečių Klubu Svet., 376 Broadway. Rengia bendrai N. A. M. Sąryšio vietinės organizacijos. Vakarieniš bus skaiti, nes išrinktos sekamos geros gaspadinės: P. Zukauskienė, B. Lauzaukienė, C. Kubarkienė, Sukienė ir jaunuolė Sukutė su draugėmis. Įžanga 50c. Kviečiame dalyvauti. — Rengėjos. (57-58)

HUDSON, MASS. ALDDL 103 kp. Moterų Grupė rengia vakarą paminėjimui Tarpautinės Moterų Dienos. Įvyks šeštadienį, kovo 9 d., 7 v. v. Klubu Svetainėje. Bus skaitnių valgių ir puiki programa. Šokiams gros B. Kavecko orkestra. Kalbės Am. Moterų Tarybos Centro narė M. Sukackienė. Kviečiame dalyvauti, susipažinti su šiu dienų moterų problemomis. Įžanga 35c. (57-58)

MONTELLO, MASS. Liet. Taut. Namu Draugovė rengia parę naudai Juozo Tautvaišos. Įvyks šeštadienį, kovo 9 d., L. T. Namu Svet. Pradžią 6 v. v. Nuo 7 val. iki 8 val. bus rodomi dabartinio Europos karo paveikslai ir Brooker's Bravaro išdirbimo aus. Vėliau prasidės užkandžiai ir gėrimai. Juozas Tautvaiša yra daug pasidarbavęs dėl Lietuvos Tautiško

BAR ir GRILL Lietuvių Restorantas Gaminam valgius iš turimo Amerikos išdirbimo ir inportuotų degtinų, vi sokių vynu ir gero alaus. JOSEPH ZEIDAT Savininkas 411 Grand Street BROOKLYN, N. Y.

Namo. Du metai atgal jis buvo gaves paralyžių, dabar atsitaė, bet dirbt dar negalės. Todėl L. T. N. D. rengia jo naudai šį parengimą. Įžanga \$1.00. Kviečiame dalyvauti. — A. Sauka. (57-58)

NEWARK, N. J. Kortavimo vakaras su šokiais įvyks sekmadienį, kovo 10 d., Liet. Svet., 180 New York Ave. Pradžią 4 val. Įžanga 35c. Bus skaitnių už-

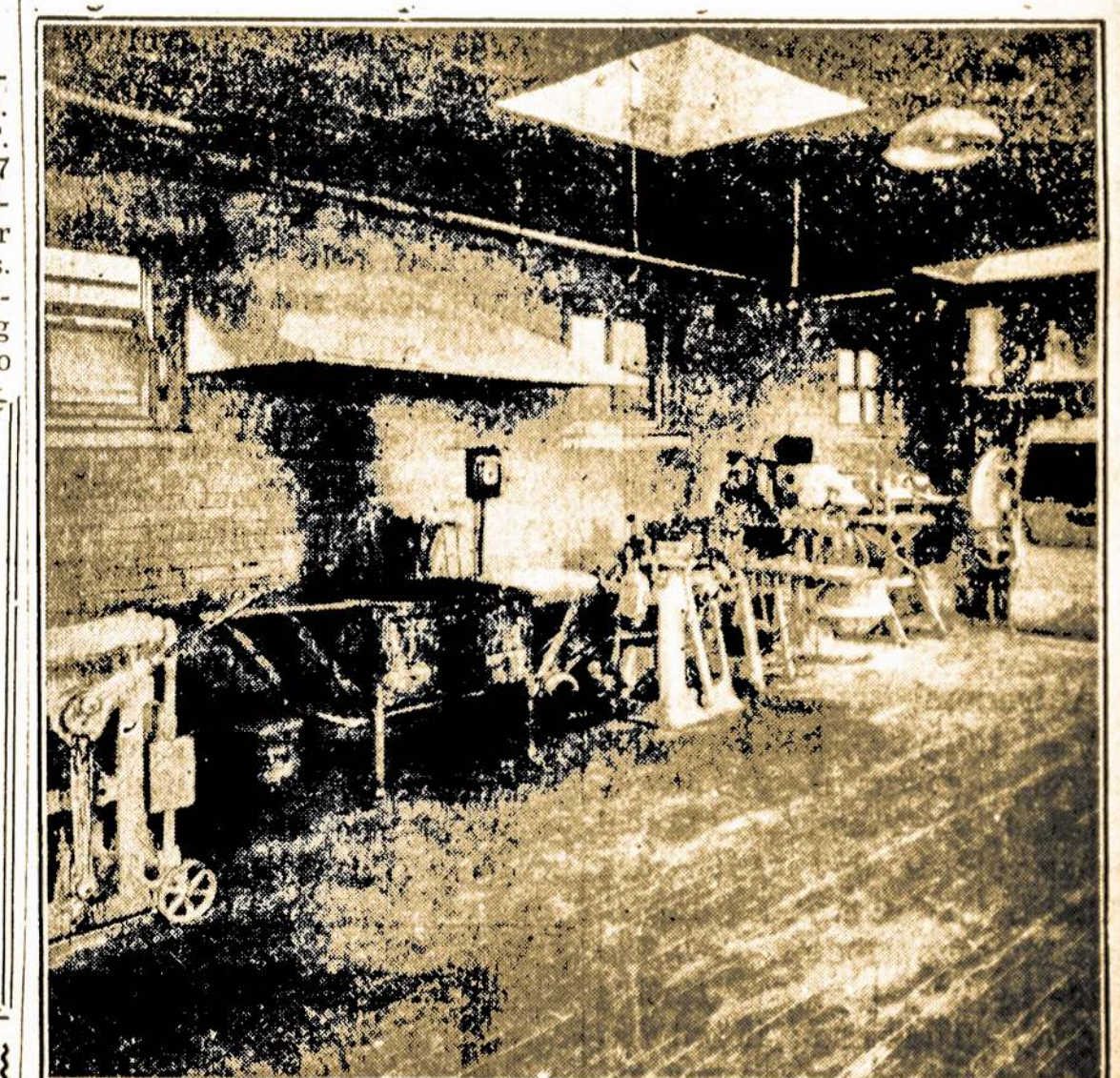
kandžių, šiltos kavos, laimėtojams dovanos ir gera muzika mylimiems šokti. Šį vakarą ruošia Sietyno Choras. Malonėkite dalyvaut. (57-58)

CLEVELAND, OHIO ALDDL 22 kp. susirinkimas įvyks ketvirtadienį, kovo 7 d., 8 val. vak. L. D. Svetainėje, 920 E. 79th St. Visi nariai ir narės malonėkite dalyvauti, atsiveskite ir naujų narių. M. V. lenta. (56-57)

FRANK DOMIKAITIS RESTAURACIJA 417 Lorimer St. — Brooklyn — "Laisvės" Name GERIAUSIOS RŪSIES VALGIAI Gaminami Europiško ir Amerikoniško stiliaus. Puikūs, lietuviško namų darbo, kilbasai ir kepta pašiena; gaspadoriška nuvirtai kopūstai ir barščiai. ATDARA NUO ANKSTI RYTO IKI VELAI VAKARO Vasaros laiku visada yra gražus pasirinkimas pieniškių valgių ir daržovių—virtų ir žalių.

NOTARY PUBLIC Telephone STagg 2-5043 MATTHEW P. BALLAS (BIELIAUSKAS) LAISNIUOTAS GRABORIUS 660 Grand Street Brooklyn, N. Y. Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai Lūdišio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už priemną kainą.

VARPO KEPTUVĖ 36-40 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y. Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi

Rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senvičiam duona, balta duona, Caleh ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų; Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen Doughnuts, Pies, Pastries, Apple Turnovers ir Jelly Rolls. Siunčiame duoną per pašta į kitus miestus, specialiai grįstant. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksim informacijas apie svorį ir kainas.

VARPAS BAKERY 36-40 Stagg Street Brooklyn, N. Y.

Didelis Išpardavimas Nupigintom Kainom SIUTAI ir OVERKOTAI Išparduodami dabar už 1/3---vieną trečdalį originališkos kainos. Naudokitės Mūsų Patogiu 10 Išmokėjimų Planu NARINS SONS 670 Grand St., corner Manhattan Ave. Brooklyn, N. Y.

New Yorko ir Apie linkės Žinios

LaGuardia Orporto Gaisre Suplėskėjo \$1,250,000 Vertės Patalpa

Antradienio vakarą iškilęs gaisras dar tebestatomoj orlaiviams patalpoj (hangare) iki pamatų sužalojo visą \$1,250,000 vertės pastatą ir vos nenusinešė direktoriaus ir penkių gaisragesių gyvybes, kada ūmai pradėjęs minkštėti smala ir asfaltu dengtas stogavysko jėgiu. Tačiau jiems pavyko rasti išeitį, gyvasčių nežuvo.

Ugnis prasidėjus apie 5 v. po piet, maliausių sandėlyje. Radusieji ugnį WPA darbininkai manė, kad bus šiaip galima užgesinti savais gesintuvais, ugnis atrodžius maža. Bet į kelias minutes jau dūmai ir ugnis rangėsi po visą bildingą ir išlaukyje. Išaukta 4 kompanijos gaisragesių, tačiau iš baigiamo pastato likosi tik susiraižę plieniniai grobliai.

Nei federalė valdžia, nei miestas neturėję ant bildingo apdraudos. Majoras LaGuardia, kuris visą laiką buvo prie gaisro, manė, kad hangaras būsiąs atstatytas pusiau WPA ir miesto lėšomis, kaip kad buvo statomas iš pradžių.

Svečias iš Toli

S. Veselovas

Antradienį „Laisvė“ lankėsi rusų tautybės, bet Suomijos pilietis, artistas S. Veselovas. Jis jau du mėnesiai lankosi Amerikoje ir dar žada porą mėnesių pabuvoti. Jis mano, kad karas pasibaigs už kokio mėnesio ir jis galės grįžti į Suomiją. Tuo tarpu čionai davinėja menines programas rusų žmonėms. Šį šeštadienį, kovo 9 dieną, 7:30 val. vakare, Veselovas su savo grupe duos įdomią programą rusiškai po num, 120 Glenmore Avenue, East New York.

Ponas Veselovas net keturius metus gyvenęs ir maršrutavęs Lietuvoje ir gerai pramokęs lietuviškai kalbėti. Jam vakarai buvę suruošti ir Kaune ir provincijos miesteliuose. Visur turėjęs gero pasisekimo ir labai pamylėjęs Lietuvą ir lietuvius. Kauno spaudoje gavo nemažai komplimentų. Lietuvoje jis gyvenęs tarpe 1931 ir 1935 metų. Rep.

Panaikino Kelio Mokestį

Valstijos Apeliacijų Teismas pereiną antradienį patvarkė, kad Hutchinson River Parkway dešimtukinės mokesys už pravažiamą automobiliumi yra nelegalūs. Už panaikinimą mokesies pasisakė 4 teisėjai, prieš 3. Nuosprendis išnešta 2 val. po pietų, o už valandos jau sulaukta rinkimas mokesies.

Mokesis įėjo galion pereiną rugpjūčio 21-ą ir nuo to laiko jau sukolektuota \$279,160.90. Mokamoji dalis yra užbronzxyje. Mokesis rinko Westchester Park Komisija.

Tranzito Darbininkai Diskusuoja Streiką

Virš 5,000 brooklyniečių transportininkų, Transporto Darbininkų Unijos narių, pereiną antradienį diskusavo susidariusia padėty dėl majoro LaGuardijos pasimojimo ant unijinių teisių einant linijų apvienijimui.

Unijistai įgaliojo unijos pild. tarybą šaukt streiką tokiu laiku, kokį matys tinkamu, tikslu apsaugot narių teises kolektyvėmis derybomis.

Du tūkstančiai studentų demonstravo protestui prieš uždarymą N. Y. Miesto Kolegijos vakarinių klasių.

Harlemo komunistai surinko 35,000 parašų po peticijomis, reikalaujančiomis pravest bilių prieš linčą.

Veikalas „Lietuva“ Sukėlė Diskusijų

Paminėjimui Lietuvos nepriklausomybės L. L. Teatras ir Aido Choras suvaidino veikala „Lietuva.“ Suvaidinus kūrinių, tą patį vakarą, svetainė, prasidėjo diskusijos—už ir prieš kūrinių. Diskusijos tęsiasi ir po suvaidinimo.

Todėl Lietuvių Liaudies Teatras, kuris daugiausia atsakingas už veikalo „Lietuvos“ įscenavimą, ruošia viešas diskusijas, kad padarius tinkamą peržvalgą vaidinimo ir paties veikalo. Visi ir visos kviečiami dalyvauti šiose diskusijose, kur bus galima padaryti tinkamus išvados.

Pasilaikykite šį pranešimą, kad nepamirštumėt. Diskusijos įvyks antradienį, kovo 12, „Laisvės“ svetainė, 7:30 vakare.

V. Bovinas, LLT Sekr.

Tik 1 iš Keturių Prašančių Tegauna Pašalpa; Kitų Prašymai Atmetami

Daugelis žmonių pasakoja, kad jie žiną šeimynų, kurios nereikalingos, bet gauna pašalpos. Tačiau pasižiūrėjus į tai, kaip sijojama, kamantinėjama būsimeji pašalpgavai, atrodo, kad ir labai reikalingų daugelis liekasi be pašalpos.

Pereiną mėnesį pateiktas raportas New Yorko Tyrinėjimų Departamento komisieriaus William B. Herlands nurodo, kad iš 6,600 asmenų, kas savaitę atsikreipiančių miestam pašalpos, tik 1,800 gauna pašalpa. Kiti nepaieina. Apie 2,600 atmetama pirmame kvotime, o 1,600 antrame kvotime, po patyrinėjimo. Kaip pats p. Herlands sako, „labai mažai žmonių New Yorke be reikalo patenka ant pašalpos.“ Taigi, nereikalingai gal patenka tik labai gudrus sukčiai, ar turį kokius tepamus ryšius, kurie anksčiau ar vėliau truks su dideliu triukšmu ir smarve, kada pačių žmonių atstovai—teisingi valdininkai—daugiau pries pri vedimo šalpos darbo, galės surast ir numaskuot sukčius.

Nešiojės Bilionus

James W. (Big Jim) Allen, per 32 metus tarnavęs National City Banko N. Y., vyriausiu paslu, pernešiojęs iš vietos vieton \$32,000,000,000, mirė pereiną antradienį, Beth David ligoninė, sulaukęs 81 m. amžiaus. Jis tik 1934 m. pasitraukęs iš tarnybos. Tą rekordinę sumą jam pavykė išnešiot nepametus nei nikelio visu tarnybos laikotarpiu.

Atletų Klubas Ruošia Parę

Šį šeštadienį, kovo 9 d., Lietuvių Atletų Klubas ruošia parę. Įvyks jų patalpoje, 168 Marcy Ave., pradžia 8 val. vakare. Bus gera muzika šokiams, skanių užkandžių ir gėrimo.

Klubo vedėjas, Billy Welton užtikrina, kad atsilankiusieji linksmai praleis vakarą. Kviečia vietinius dalyvauti.

Komedija „Kontrolis“

Tas gražus ir juokingas vaidinimas jau čia pat—sekmadienį, kovo 10 d., „Laisvės“ svetainėje. Pradžia 4 val. po pietų.

Vaidinime komedijos „Kontrolis“ dalyvauja A. Rainienė, J. Lazauskas, P. Baranauskas ir A. Zabackienė. Pati komedija vaizduoja Kauno ponus, kurie kontroliuoja išdus ir moteris.

Vienas tų ponų kontroliuoja išdine, bet pinigai „sudykla,“ kuomet tas kontrolis su mergelėmis ima „džiaugtis.“ Antras pradeda „kontroliuoti“ pirmojo moterį. Paskiaus—susikirtimas. Toliaus—taika, bet išdo jau nėra.

Įžanga tik 35c. Po vaidinimo šokiai prie Geo. Kazakevičiaus orkestrės. Visi kviečiami dalyvauti. Rengėjai.

Susilaukė Dukters

Margareta Cary (Buivydaitė) pereiną pirmadienį susilaukė pirmagimės dukrelės, Brooklyno Jewish Hospitaly. Dukrelė buini, 8 svarų. Jauna motina sveiksta.

Linkime laimingai išauklėti. Margareta gerai žinoma menininkuose, nes nuo pat mažens (iki išėjimo mokintis

Pamylėkime Vaikus!

Mylimi vaikai laimingesni. Ir laiminga ta visuomenė, kuri išmoka vaikus mylėti, nes mylimi vaikai atsimoka tuo patimi savo auklėtojams, globėjams ir būna naudingi visuomenei.

Lietuviai vaikai, Ateities Žiedo Mokyklėlės mokiniai, šį šeštadienį, kovo 9-tos vakarą, 419 Lorimer St., Brooklyn, ruošia vakarėlį, kurio programoj dalyvaus patys mokiniai su dainomis, deklamacijomis, muzika. Ir jie tuos darbus atliks su entuziazmu, gaus energijos siektis aukštyn, jei mes tų jų gražų darbą paremsim savo atsilankymu.

Taigi, visi būkime vaikų vakare. Vaikams talkininkais programoj bus jaunimas—Aido Choras ir Stygų Orkestra. Šokiams gros G. Kazakevičiaus orkestra. Įžanga tik 35c.

Cashmore, naujas Brooklyn prezidentas, paskelbė laikiąsias visą štabą, kaip buvo prie velionio prezidento Ingersoll.

Ir paskiau dirbt slauge) dainuodavo Aido Chore ir vaidindavo jo statumuose scenos veikaluose. Rep.

Majoras Ėmęs Atakuoti Teisę Streiko

Transporto Darbininkų Unija, prisirengime gint darbininkų kolektyvių derybų teises, gavus nuo majoro LaGuardijos laiška, kuriame pikta atakuojama tos teisės. Laišką gavęs Michael Quill, nacionalis unijos prezidentas, pereiną sekmadienį.

Majoro laiškas, kaip pažymi „Daily Worker,“ smogia pačion širdin darbininkų teisėms streikuoti ir priklausti savo amatinė unijoj. Einant Wicks Biliumi, kuris buvo unijos pasmerktas priešdarbininkišku, kuriuomi pravedama važiuotės linijų apvienijimas, majoras pareiškė, kad jokio darbininko padėtis nepriklausys nuo jo priklausymo bile kokioj darbininkų organizacijoj.

Apart to, kas pasakyta bilijuje, LaGuardijos laiška tiesioginiai atakuojama darbininkų teisę streikuoti, sekamai: „Dėlto teisę streikuoti prieš valdžią nėra ir negali būt pripažinta.“

Unija šaukia eilę mitingų, kuriuose nusistatys sekamus žingsnius gint unijines darbininkų teises. Unijistai jau seniai nužiūrėjo majorą nedraugingame atsiėsimė, kadangi visu važiuotės apvienijimo derybų laikotarpiu jis turėjo daug visokių pasitarimų su firmomis ir juose sėrus turinčiais bankieriais, bet unija jo neprišaukė pasitarit su darbininkais, tarsi, kad jie nieko nereikštų, būtų tik kokia dailimi perkamos nuosavybės. T—s.

Smarkiai Padaugėjo „Šaltinės“ Ligos

Pereiną savaitę net 179 asmenys Brooklyne susirgo plaučių uždegimu, 82 daugiau, negu pirmesnę savaitę, taipgi 27 susirgo influenza, šešias daugiau. Tos ligos prasideda panašiai „šalčiams,“ tad sveikatos komisierius dr. Rice perspėja visus „pasigavusius šaltį“ apsižiūrėti.

Padaugėjo susirgimai skarlatina, viso susirgo 217, taipgi padaugėjo susirgimai tymais ir kokliušu. Nuo visokių prižasčių mirė per savaitę 561. Gimė 764.

Dvejų metų vaikutis įkšio rankas į keltuvinius laiptus prie IRT 181st St. stoties, N. Y. Būrys policijos darbuosij j paliausuoti.

Ponas Dewey, New Yorko Distrikto prokuroras, išvyko Nebraska savo kampanijos prakalboms. Republikonai ne juokais rengiasi prezidentiniams rinkimams.

PAJESKOJIMAI

Jieškau darbo. Esu patyręs bučeris (mėsininkas). Per daugelį metų išdirbęs toje srityje. Dėl daugiau informacijų prašau rašyti arba ypatiška kreiptis į „L.“ Administraciją: 427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y. (57-59)

SUSIRINKIMAI NAMŲ SAVININKAMS

Siuomi pranešame, kad Didžiojo New Yorko lietuvių namų savininkų organizacijos svarbus susirinkimas įvyks penktadienį, kovo 8 d., 7:30 val. vakare, grab. Shalin-Salinsko įstaigoj, 84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. Atstovai dalyvavę Albany konferencijoj, taksų klausimu debatuose, patiekė savo raportus. Turėsimė ir sverti kalbėtoja. Nepaprastos svarbos reikaliai šaukia visus namų savininkus akcijon! Taigi, nariai ir nenariai—visi atvykite į virš minėtą susirinkimą.—Valdyba. (57-58)

MASPETH, N. Y. LDS 14 kp. susirinkimas įvyks ketvirtadienį, 7 d. kovo, 8 v. v., Zabielskio Svetainė. Visi nariai dalyvaukite.—Sekr. (56-57)

EAST NEW YORK IR RICHMOND HILL LDS 13 Kuopos Nariaims Šį ketvirtadienį, 7 d. kovo, 8 val. vakare, svetainėje Logan Inn, kamps Logan St. ir Atlantic Ave., įvyks kuopos susirinkimas. Visi nariai dalyvaukite. Kurie neužsimokėję, pasistengkite užsimokėti, kad centras nesuspenduotų. Sekr. A. Bielauskienė. (55-27)

Nepaprastas Palengvinimas Reumatikų Skausmų

Nekentėkite bereikalingai raumenų skaudėjimų. Tūkstančiai žmonių pasiekė nepaprastą palengvinimą reumatikų skausmų, strėnų raumenų skaudėjimų, išsinarinimų ir šiaip raumenų skaudėjimų vien išsitrindami su Pain-Expelleriu. Šis sensacingas linimentas ūmai suteikia laukiamą palengvinimą. Virš 17 milijonų bonkučių jau išparduota. Todėl neatidėliodami nusipirkite ir jūs bonkute Pain-Expellerio. Reikalaukite Pain-Expellerio su inkaru ant dėžutės.

Telephone: Evergreen 8-9770
J. GARŠVA
Graborius-Undertaker
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Išbalzamuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; parsamdo automobilis ir karjetas veseljom, krikštynom ir pasivažinėjimam.
231 BEDFORD AVE.
BROOKLYN, N. Y.

Mateušas Simonavičius

Gražiai Įrengta Susijimams Įstaiga

Vietos ir importuotos degtinės ir vyrai, geriausių bravorų alus ir elius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterims. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos diena iki vėlai.

426 SOUTH 5th STREET BROOKLYN, N. Y.
Blokas nuo Hewes elevatorio stoties Tel. Evergreen 4-9508

Manhattan Liquor Store

264 Grand St. Brooklyn, N. Y.
(Kampus Roebling St.)

Tel. Evergreen 7-1645 License No. L. 886

Tikrai Žinokit, Kad Perkant Sau Vynus ir Likerius Reikia Pirkti Patinkamoj Krautuvėj.

Manhattan Liquor Store

Didžiausia ir žemiausiom kainom krautuvė Williamsburgh'e

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS VISOKIŲ RCSIŲ GERIMŲ

Lietuvių Kūro Kompanija

ĮDEDAME MASTER-KRAFT OIL BURNERS Į JŲSŲ SENĄ AR NAUJĄ SILDYTUVA (Steam Boiler)

Mūsų inžinieriai išmieruos jūsų namus ir įdės tinkamą „burner“ arba visą garo arba karšto vandens sistemą. Maloniai suteikiame aprovak. mus be jokio mokesčio.

TRU-EMBER FUEL CO., INC.

485 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Telefonas Evergreen 7-1661

Vienatinis Lietuviškas KABARETAS

STANLEY MISUNAS Savininkas

Muzika ir Floor Show kiekvieną penktadienį ir šeštadienį

Degtinės, Konjakai, Vynai Alus ir Valgiai

PARAMOUNT CABARET
473 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Frie R. K. O. Republic Teatro

Office Phone Evergreen 8-1090 Inside Phone Evergreen 4-6485

FLUSHING

Russian & Turkish Baths, Inc.
29-31 Morrell Street Brooklyn, N. Y.

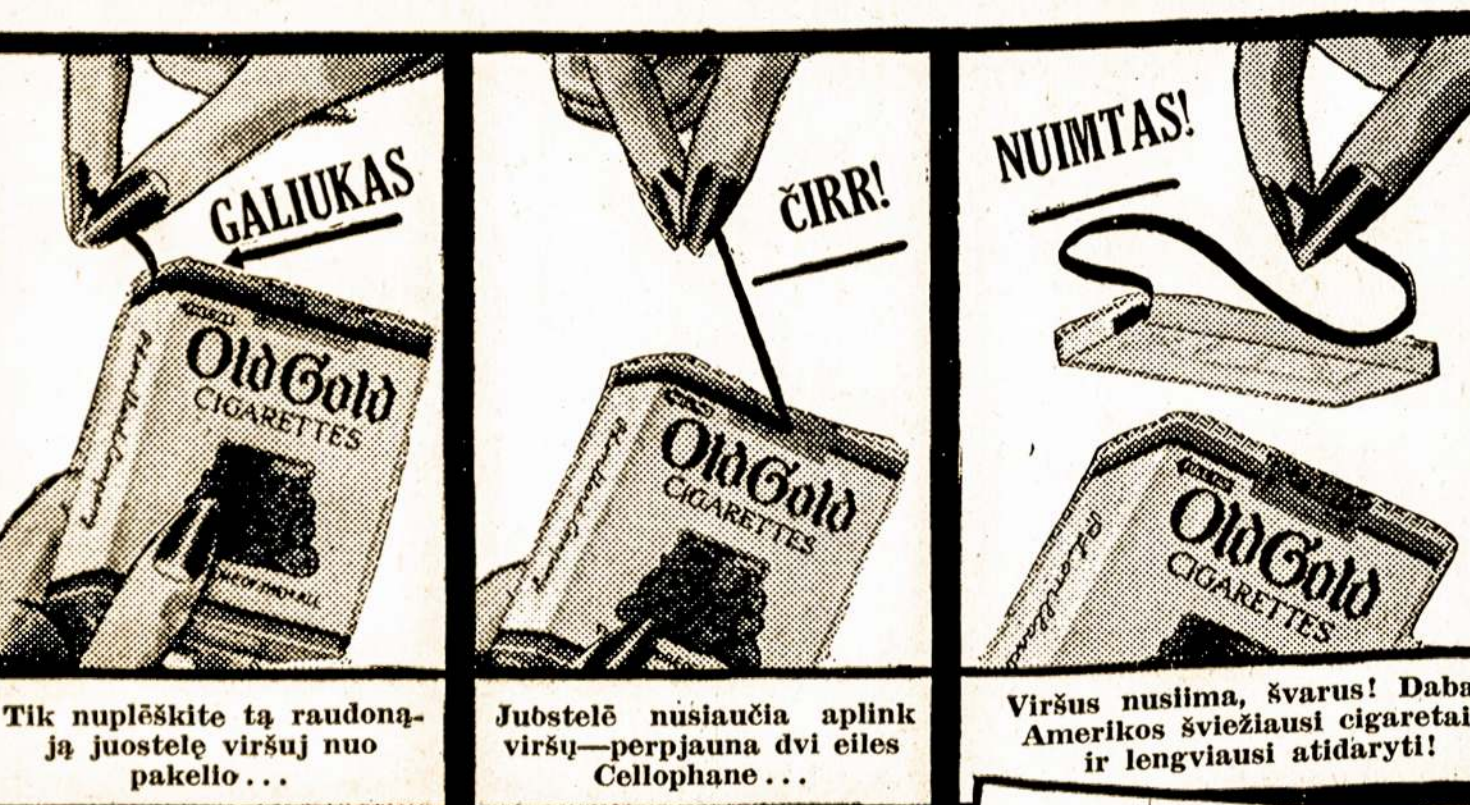
OPEN DAY AND NIGHT
Managed by RHEA TEITELBAUM

Vapor Room, Turkish Room, Russian Room, Large Swimming Pool, Fresh Artesian Water, Restaurant, Barber Shop, Sleeping Accommodations.

Admission 50c, day & night, Saturday night 75c.

SPECIAL RATES PER WEEK
LADIES' DAYS Mon. and Tues. from 12 a. m. to 11 p. m. After 11 p. m. for gents
GENTS' DAYS Wed., Thurs., Fri., Sat. and Sun. all day and night

„Amerikos Šviežiausi Cigaretai“ DABAR LENGVIAUSI ATIDARYTI

Tik nuplėskite tą raudonąja juostelę viršų nuo pakelio...
Jubstelė nusliaučia aplink viršų—perpjauia dvi eiles Cellophane...
Viršus nuslirma. Svarus! Dabar Amerikos šviežiausi cigaretai ir lengviausi atidaryti!

DABAR Dvigubas Cellophane atsidaro Dvigubai Greičiau
2 Eilės—Persipiauna Vienu Ypu!

PADVIGUBINKITE savo rūkymo smagumus tikrai šviežiais cigaretėmis—tikrai patogiam pakely. Old Gold ne vien kad duoda jums puikiausį tabaką kokį tik pinigai gali nupirkti, bet ir dvigubai užantspauduoja jų šviežių skonį ir kvapą su 2 eilėmis Cellophane vietoj vieno. Ir dabar tas išimtinis dvigubas Cellophane atsidaro dvigubai greičiau! Pabandykite „Zip-Top“ pakeli labiau sušvelnintu Old Golds šiandien—bet kurioj cigaretų krautuvėje.

Copyright, 1939, by P. Lorillard Co.